

37116

Le brošura

Ilustrirani
== Vodnik ==
po Gorenjskem

Spisal F. G.

in *opisane*

Kranj 1904

Založil, tiskal in izdal Iv. Pr. Lampret.

Doktor pl. Trnkóczy-jev
Kranjski redilni prašek za prašiče

Londonska medalja

je dobil v Londonu, Parizu in Rimu
 1903 najvišje odlikovanje

GRAND PRIX!

Dalje na tisoče zahvalnih pisem, tudi uradno potrjenih. To sredstvo se meša med krmo že pujskom. Prašiči dosežejo debelost in krepkost.

1 zavoječek po 50 vin. se dobiva
pri trgovcih,

po pošti 5 zavoječkov v glavni zalogi

Lekarna Trnkoczy, Ljubljana.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 filerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočedelstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Sploštevani gospod! Moji prašiči niso zrlji, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavoječek redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko požro, tako da so se čez nekoliko dni močno izredili: hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip English, železniski ravnatelj.

Vodník po Gorenjskem

Spisal F. G.

Kranj 1904

Založil, tiskal in izdal
Iv. Pr. Lampret, tiskar.

VRLIM GORENJCEM POKLONIL

ZALOŽNIK.

030055970

Predgovor.

Čestokrat se je že povdarjalo tako v domačih listih, kakor tudi v listih naših bratov Slovanov, da je živa potreba izdati „Vodníka“ po slovenskih pokrajinah v slovenskem jeziku, da ne bodo k nam dohajajoči tujci navezani na kratke opazke v nemških „Vodníkih“, ki so pa vrhutega žalibog tudi pisani v popolnoma nemškem duhu. Iz katerih vzrokov se tej želji do danes ni ustreglo, ne bomo razmotrivali. Mislimo pa, da je eden glavnih vzrokov dejstvo, da izdaja „Vodníka“ provzroča velike težkoče, katere so spojene s takim delom. V drugih deželah, kjer so že davno spoznali, s kakim pridom se dajo izkoristiti naravne krasote, kakršnih imamo v naši deželi v izobilju in ki vrhutega čestokrat presegajo toliko hvalisana naravna čudesa drugih dežel, so se združile cele korporacije, da so po dolгих predpripravih izdale „Vodníke“, ki so neobhodno potrebni za povzdigo prometa tujcev, ki donaša dotičnim deželam neizmerne dohodke.

Ker smo preverjeni, da je promet tujcev z ozirom na krasoto naše dežele zelo majhen in se nam škoda zdi, da leto za letom izostanejo ogromne svote, katere bi tujci pustili v naši domovini, osobito na

Gorenjskem, če bi se posluževali reklame, kakor to store drugi narodi, hočemo zastaviti vse svoje sile v to, da delujemo za povzdigo prometa tujcev ter s tem po svojih močeh pospešujemo to važno panogo narodnega gospodarstva.

Želeli in pričakovali smo, da se zedinijo vsi faktorji, ki so dolžni pospeševati promet tujcev, da izdado „Vodníka“, ki naj bi bil kolikor mogoče popoln. A čakali smo zaman. Ker se nam pa zdi škoda vsakega dne, ki ga zamudimo, odločili smo se konečno storiti prvi korak in izdati I. „Vodníka po Gorenjskem“. V svesti smo si, da smo se lotili težavnega dela, zatoorej tudi priznamo, da naše delo nikakor ni popolno, česar tudi ni pričakovati. Vsled tega smo izdali I. „Vodníka“ kot brošurico, ki jo nameravamo brezplačno razposlati.

Vsekakor bode pričujoča brošurica lahko služila kot skromen pričetek, ki naj bode temelj nadaljnjemu delovanju na tem torišču.

Pričakujemo pa za trdno, da se prizadeti faktorji zavzemo za stvar, ki je za našo Gorenjsko tako velike važnosti — ki je pravi življenski pogoj za naše pokrajine.

Ako bomo s svojim „Vodníkom“ dosegli le to, potem smo dosegli svoj smoter in naš trud bode obilo poplačan. Z veseljem se bomo potem lotili nadaljnjega dela, ki smo si ga načrtali v svoj program: po mogočnosti izdati s časom tudi „Vodníka“ v drugih slovanskih jezikih.

V to pomozi Bog!

Ljubljana.

Nedavno se je povdarjalo, naj bi Ljubljana postala nekako središče, iz katerega bi se vodilo vse delovanje za povzdigo prometa tujcev na slovanskem jugu, osobito na Kranjskem, ker je to mesto nekako središče Slovenije, in v katerem se stekajo vse železniške proge naše dežele. Ta centrala prometa tujcev nikakor ne bi oškodovala drugih delov Kranjske s tem, da bi jim odtegnila promet s tujci, ker bi bil namen centrale združiti vse poklicane faktorje v svrho povzdiga prometa s tujci po celi deželi in obenem podpirati prizadevanja vseh posameznih okrajev, kajti le v združenju je moč.

To se nam je zdelo potrebno omeniti, ker se je ponekod tolmačila ta ideja tako, da se s tem hoče oškodovati kraje, ki imajo že sedaj precej prometa s tujci. Ker se pa Ljubljana tudi že lahko prišteva Gorenjski in ker je kulturno središče Slovencev, smo vsprejeli v „Vodníka“ skromen popis slovenske prestolice.

Zgodovinsko. Ljubljana (Laibach), dasi ne posebno veliko mesto, je bila že v najstarejši zgodovini precejšnjega pomena, zlasti za časa Rimljanov. Celo v pravljici Argonavtov se pripoveduje, da so ti drzni junaki potovali skozi Ljubljano. Zgodovinske izkopine v mestu in v njega okolici pričujejo, da je bil tak kos zemlje vedno več ali manj obljuden in da so mu gospodovali razni narodi. Poznejša zgodovina nam pripoveduje o mestu Emoni, katero je baje ustanovil triumvir Oktav. Avgustus po zmagi nad Japodi l. 34. pr. Kr. Emona se je baje razprostirala od sedanje „Zvezde“ do Mirja, kjer se še sedaj nahajajo ostanki rimskega zidovja. Po drugih trditvah pa je bilo na desnem bregu Ljubljanice, kjer je sedanjí „Stari trg“, taborišče rimskih vojakov, iz katerega se je pozneje razvilo trgovsko mesto Akvilina, ki je menda pozneje zatemnilo Emono. Na Gradu so imeli Rimljani močno trdnjavo. Emono je bržkone l. 452. razdejal hunski kralj Atila, ki je s svojimi divjimi četami prihrul tudi v naše kraje. Iz poznejše dobe nam zgodovina o Ljubljani ne pove nič posebnega.

V 12. stoletju nahaja se ime „Ljubljana“ prvikrat v listinah.

Zaradi ugodne in lepe lege so koroški vojvodi, takratni „gospodarji“ Kranjske, prav pogosto bivali v Ljubljani in so mestu podelili mnogo pravic. Mesto so sploh prav mnogokrat posečali razni vladarji in drugi mogotci. Rudolf IV. je sklical l. 1360. v Ljubljano velik kongres, katerega se je vdeležilo mnogo grofov, škofov, oglejski patrijarh in več drugih mogotcev iz

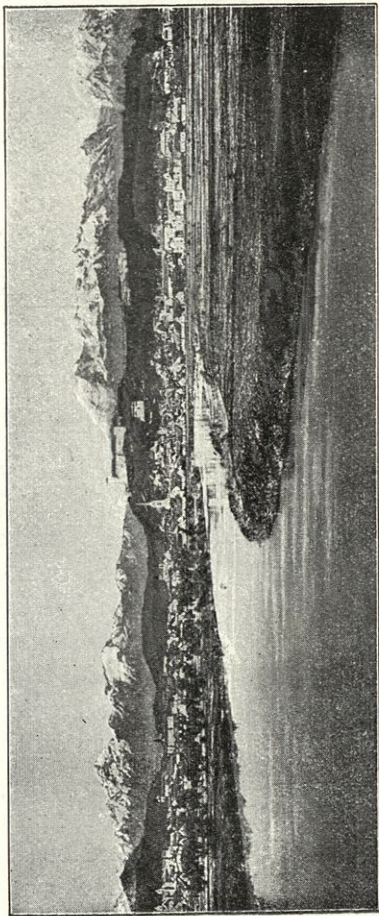
Kranjske, Koroške, Štajerske in Avstrijske. L. 1364. je ta vladar spremenil naslov: grof in gospod Kranjske v naslov: vojvoda Kranjske. Deset let pozneje (1374) sta sklicala Albreht III. in Leopold IV. stanove iz Metlike, Krasa, Istre itd. v Ljubljano, da se jima poklonijo in prisežejo zvestobo. Pri tej priliki so si stanovi izbrali Ljubljano kot središče svoje zveze, kot nekako glavno mesto. Leta 1660. je prišel k poklonitvi cesar Leopold. Ljudstvo je bilo pogoščeno z mesom in vinom, ki je teklo iz nalašč v ta namen napravljenih vodnjakov. Habsburžani so se udeleževali takih poklonitev večinoma osebno. Zadnji Habsburžan prejšnje dobe je bil oče cesarice Marije Terezije, cesar Karl VI., ki je prišel v Ljubljano l. 1728. In ko se je l. 1883. obhajala 600 letnica združenja Kranjske s Habsburžani je prišel naš presvitli cesar Franc Jožef I. zopet v Ljubljano, da osebno vsprejme izraze udanosti zvestih Slovencev. Sploh so Habsburžani podelili mestu mnogo pravic. Mesto bi bilo gotovo še bolje procvitalo, da ga niso krvoločni Turčini v 15. stoletju tako pogosto obiskovali. Že l. 1408. so prihruli nad prijazno mestece. Pozneje so pridrli še večkrat v mesto tako l. 1416., 1469., 1471. in 1472. — Tudi Francozi so pogosto obiskali Ljubljano in ji napravili dokaj škode, dasitudi so ustanovili marsikaj, kar je bilo mestu v korist. Leta 1797. je l. aprila prišel v Ljubljano francoski general Napoleon Bonaparte, poznejši francoski cesar. Za Ljubljano važno je leto 1821., v katerem so se meseca januarja sešli v mestu avstrijski cesar, ruski car, neapoljski kralj, vojvoda modenski ter ministri Prusije, Angleške, Fran-

coske in papeža. V spomin na ta kongres se imenuje trg, kjer je „Zvezda“ „Kongresni trg“. Avstrijskega cesarja je tedaj spremljal knez Metternich, ki je za časa kongresa pogosto pregledoval zbirke barona Žige Cojza in se z vso vnemo zavzel za namero grofa Fr. Hohenwarta, glede ustanovitve muzeja. Knez je toplo priporočal vladarju ustanovitev muzeja in je dosegel, da je cesar privolil v to ustanovitev. Reči smemo, da se imamo temu kongresu zahvaliti za tako zgodnjo ustanovitev muzeja.

Cesar Franc in cesarica Karolina Avgusta sta se za časa svojega blizu 5 mesečnega bivanja v Ljubljani skoro vsaki dan vozila na barje in tej okoliščini se ima Ljubljana zahvaliti, da se je začelo korenito izsuševanje barja. In ko sta prišla visoka gosta čez štiri leta zopet v Ljubljano, videla sta velikanski napredek zasnovanega dela. V spomin tega obiska so postavili blizu mosta čez Gruberjev kanal mramornati obelisk.

Leto 1848. je tudi Ljubljančane spravilo nekoliko v ogenj. Na magistratu imajo še sedaj spravljen precej velik kamen, ki je pri neki rabuki priletel skozi okno v mestno hišo.

Poznejša leta mesto ni nič kaj napredovalo. Razvijalo se je le počasi in bržkone bi se še tako naglo ne bilo povspelo do sedanjega lepega razvitka, da ga ni zadela leta 1895. silna katastrofa. Potres 15. aprila 1895 postal bi bil skoraj usoden za slovensko stolico in bati se je bilo, da jo popolno upropasti. Nesreča, ki je zadela prijazno mesto, je vzbudila vseobče sočutje.

Ljubljana

glavno mesto Kranjske, s 38.000 prebivalci, leži 300 metrov nad morjem. Mesto je električno razsvetljeno in ima električno cestno železnico. Z Gradu uživaš krasen razgled na visoke planine. V enem dnevu lahko napraviš najlepše izlete od tu v planinske predele ali pa lahko obiščeš krasna jezera na Gorenjskem in se povrneš še isti dan domov.

Izdatna državna pomoč in dobrosrčnost naših sodržavljancev sta omogočili, da se je mesto vsaj prvi hip nekoliko opomoglo in se v teku nekaterih let popolno prerodilo ter postalo eno najlepših mest naše države. Vredno je, da si ga ogleda vsak tajec, ki ga vodi pot mimo mesta.

Vodník po mestu.

V Ljubljano dospe tujec lahko po peterih železniških progah, in sicer po južni železnici z Dunaja, iz Trsta, po državni železnici iz Kočevja, oziroma Novega mesta, iz Kamnika in s Trbiža. Najlepši razgled se nudi z „Ljubljanskega grada“. Na gradu je bila v srednjem veku močna trdnjava. Nekaj zidovja je še iz novejše dobe, zahodnji zid se je pa ohranil še iz prejšnjih stoletij. V tem delu poslopja je zelo zanimiva kapelica sv. Jurija, v kateri so slovite starinske slike. Na vzhodnem delu stoji slikovit stolp, v katerem je požarna straža. Po številnih stopnjicah se pride skozi stražarjevo stanovanje na vrh stolpa. Ob jasnem vremenu se nudi človeku čarobno krasen razgled s tega stolpa. Po zatrjevanju zelo razvajenih turistov je ta razgled eden najlepših po vseh planinskih pokrajinah.

V severu štrlé proti nebu slikovite kamniške planine, ki ob jesenskih jasnih dnevih čudovito žaré ob žarkih zahajajočega sonca. Od Ljubljane do podnožja planin se širita prostrana ljubljanska ravnina in lepo sorško polje, na katerem se bode glasom pravljice vojevalo

sedem kraljev, ki bodo končno sklenili mir ter podpisali pod sedmovrhu smreko mirovno pogodbo, po kateri

„Zlata doba zasvetila
bode z jasnih se nebes,
z žarki divnimi oblila
svet pomirjen čez in čez.

Z narodom bo narod rajal
ker bo vsak sam svoj gospod;
dan najlepši pa obhajal
bodeš ti, slovanski rod!“

Iz te ravnine se vzdigujejo posamezni griči, ali pa skupine lepo obraščenih gričev razne višočine, izmed katerih je najvišja Šmarna gora (663 m) z lepo romarsko cerkvico. — Kamniške planine (Grintavec 2539 m, Kočna) loči Kokriško sedlo od Karavank s Kepo in Golico. Julske planine pa zakriva gričevje tako, da se vidi le 2865 m visoki Triglav, ki je najvišja gora na Kranjskem. Na jugu in nekoliko proti vzhodu obdaja Ljubljano barje, ki je znano po celém učenjaškem svetu zaradi redkih in zanimivih izkopin iz dobe mostišč. Barje pa omejuje ne previsoko gričevje, v katerem sta Krim in Mokrica najvišja vrhunca. Pred dobrimi sto leti je bilo barje v mnogih krajih nedostopna, močvirna puščava, ki je okuževala celo okolico s svojim nezdravim izhlapevanjem. Radi osuševanja barja so začeli že l. 1683. s prekopom med Golovcem in Gradom in l. 1780. so odprli ta prekop, ki se imenuje Gruberjev kanal. Ljubljana je vsled tega začela hitreje odtekati, barje se je začelo osuševati ter je postajalo vedno

rodovitnejše tako, da je dandanes že skoro popolno osušeno. Da se popolnoma osuši in s tem pridobi veliko plodovitega sveta je izdelal inženir Podhayski obširen načrt za popolno osušenje barja. Na mnogih gričih, ki jih opazimo na robu barja stoje prijazne vasice in blizu podnožja Krima stoji močni grad Turjačanov. Skoro brez izjeme pa zapazimo na vseh vrhuncih, ki jih vidimo z Grada, prijazne cerkvice. Celoten razgled pa napravi neizbrisen utis na gledalca, ki se le težko loči od krasnega užitka.

V podnožju grada se pa v polkrogu razprostira bela Ljubljana, ki po svojem prerojenju od potresne dobe sèm zares zasluži to ime v polni meri. Oglejmo si nekoliko to prijazno mesto!

* * *

Javna poslopja. Tam gori koncem drevoreda stoji krasno poslopje, zgrajeno v renesančnem slogu — naš „Narodni dom“, ognjišče (torišče) vseh narodnih društev. Zgradil si ga je slovenski narod s prostovoljnimi doneski.

Deželno gledališče, sezidano v italijanskem renesančnem slogu, stoji „Narodnemu domu“ nasproti med Franc Jožefovo cesto in Knafllovimi ulicami. Pročelje dičijo krasni kipi domačega umetnika Gangla: komedija in tragedija ter angelj svetlobe. Notranjost gledališča je uprav mična in krasna. V gledališču se vrše slovenske in nemške predstave, v dobi od 1. oktobra

do velikega tedna. Odkar se je preselila slovenska Talija v novozgrajeno gledališče, se je razvila čudovito hitro. Po neumornem trudu dramatičnega društva se je slovenska dramatika povzpela na vrhunec tako, da lahko tekmuje z gledališči večjih mest. Posebno se goji slovanska umetnost, a vprizarjajo se tudi znamenita dramatična dela iz literature neslovanskih narodov.

Mestna hiša s svojim peterooglatim stolpom stoji ravno v podnožju Gradu. Sezidana je bila l. 1717. V njej je 1898. leta okusno prenovljena dvorana, katero krasita dve lepi sliki, in sicer Grmova, ki spominja na cesarjev obisk l. 1895., in alegorična slika, katero je po naročilu vladike Jurija Strossmayerja naslikala naša umetnica Kobilca; zadnja nam predstavlja stanove, ki se klanjajo „Ljubljani“.

Palača deželne vlade je velikanska, krasna stavba na Bleiweisovi cesti; pred vhodom sta velika kipa „Zakon“ in „Moč“.

Justična palača, katero so začeli zidati l. 1899. in jo dokončali l. 1902., je krasno poslopje, urejeno po najnovejšem uzoru. Vsi oddelki so kaj praktično razvrščeni.

C. kr. poštni in brzojavni urad na voglu Prešernovih in Šelenburgovih ulic je povsem moderno, v italijanskem renesančnem slogu zgrajeno poslopje.

Deželna hiša, katero je l. 1511. razrušil potres, ter so jo potem zgradili v italijanskem slogu in je

leta 1524. pogorela z dež. orožarno vred, je za časa potresa l. 1895. jako mnogo trpela. Podreti so morali sedaj skoro vso, izvzemši sprednji trakt, v katerem je sedaj c. kr. kmetijska družba.

Deželni dvorec je ena najlepših in največjih stavb popotresne dobe. Zgrajen je v ital. renesančnem slogu popolno moderno. Osobito okusno je opremljena deželnozborska dvorana s postranskimi prostori.

Poslopje filharmoničnega društva (Tonhalle) stoji nasproti deželnega dvorca na mestu starega dež. gledišča, ki je pogorelo l. 1888. Na nasprotnem koncu „Zvezde“ stoji nemška kazina.

Mestni dom stoji na cesarja Jožefa trgu. V njem ima prostore gasilno društvo in pomožna rešilna postaja.

Deželna bolnica, urejena po najboljših enakih napravah, zavzema velik kompleks v Udmatu ter obstoji iz 15 stavb (paviljonov in drugih stavb). Njej nasproti pa je zavod za gluhoneme, zgrajen iz Holzapflove ustanove. V zavod se vsprejemajo gluhonemi dečki in deklice. Zavod ima velik obsežen vrt.

Vojaška bolnica, novozgrajena, stoji nekaj nižje od civilne bolnice v Udmatu ob Zaloški cesti. Za civilno bolnico vodi brv do prisilne delavnice, pred katero so lepi nasadi. Od tod se pride po Delavniških ulicah do Gruberjevega kanala, ob katerem leži mestna klavnica, ki je zgrajena po vseh predpisih zdravstva. Pred njo je sejmišče, kamor prihajajo kupčevalci iz Tirolske, Bavarske in Predarlskega.

Mestna elektrarna v Slomškovih ulicah oskrbuje mesto z elektriko za svečavo in motorje ter električno mestno železnico tvrdke Siemens & Halske, ki vodi od južnega kolodvora po Dunajski cesti, Prešernovih ulicah na Mestni trg. Tu se proga cepi v ono do dolenskega kolodvora in drugo do Udmata.

Po potresu so se sanitarne razmere v mestu jako zboljšale, ker so se odprle široke ulice. Na križišču Kolo-dvorskih in Prečnih ulic se je zgradila ljudska kopel.

V Ljubljani je več vojašnic, in sicer:

Št. Peterska vojašnica, katero je dala sezidati cesarica Marija Terezija. Pripoveduje se, da so bile njene notranje stene v pričetku popolno temnomodro popleskane.

Pehotna vojašnica v Metelkovih ulicah, zgrajena po paviljonskem zistemu, je velikanska stavba.

V spomin petdesetletnice vladarstva cesarjevega je mesto sezidalo topničarsko vojašnico ob Dunajski cesti.

Domobranska vojašnica, stoječa ob Domo-branski cesti, ki je jako lepo moderno zgrajena, se v kratkem razširi prav znatno, ker mora nekaj domo-brancev prebivati še v nekdanji cukrarni, poznejši tvornici za smodke.

Šolstvo. V zadnjih dveh desetletjih se je ljubljansko šolstvo jako spopolnilo, sezidalo se je mnogo šolskih poslopij.

I. mestna deška ljudska šola je v Komenskega ulici.

II. na Cojzevi cesti.

III. na Vrtači.

Na stavbišču nekdanjega redutnega poslopja je mesto zgradilo krasno dekliško šolo.

I. državna gimnazija stoji poleg Narodnega doma ter je vrlo lepa stavba.

II. državna gimnazija je začasno v nekdanji Waldherrjevi hiši, a čez kaki dve leti se bode že preselila v novo poslopje na Poljanski cesti.

Moško in žensko učiteljišče z vadnicama sta ob Resljevi cesti.

C. kr. višja realka stoji ob Vegovih ulicah; prelepo poslopje je zgradila „Kranjska hranilnica“, ki ima svojo palačo ob Knaflovih ulicah.

C. kr. umetne strokovne šole, deloma v nekdanjem zatiškem dvorcu, deloma v Virantovi hiši, dobe tudi kmalu svoj novi dom.

Uršulinska šola, ustanovljena l. 1703., je tik nunskega samostana ob Kongresnem trgu.

Licealno poslopje, ki je še pred nekaj desetletji krilo s svojo streho vse ljubljansko šolstvo, so 1903. l. popolno podrli. Na lepem stavbišču menda zgrade moderno tržnico.

Deželni muzej z bogatimi zbirkami in izkopinami iz prazgodovinske dobe in c. kr. licealna knjižnica, v kateri je okolu 70.000 zvezkov, med njimi mnogo dragocenih staroslovenskih rokopisov, sta nevsahtljiva vira vede. V deželnem muzeju so prelepe slike Šubičeve.

Cerkve. V Ljubljani je 10 cerkvâ.

1. Stolnica sv. Nikolaja je bila sezidana l. 1707. V njej so lepi kipi kiparja Robbe in slike slovitih slikarjev Langusa, Herleina in Quaglie.

2. Cerkev sv. Jakoba z lepimi mramornatimi altarji in kipi Robbe.

3. Cerkev sv. Florijana je bila sezidana že v 17. stoletju.

4. Trnovska cerkev, sezidana l. 1853. v bizantinskem slogu.

5. Nunsko cerkev je dal sezidati pl. Schellenburg (l. 1748.).

6. Frančiškanska cerkev (s samostanom) ima lepe slike Langusa, Mencingerja, Potočnika, Wolfa in Robleka.

7. Cerkev Jezusovega Srca, v gotškem slogu, je bila sezidana v spomin poroke cesarjeviča Rudolfa.

8. Cerkev sv. Petra je bila po potresu popolno prenovljena.

9. Na prostoru nekdanjega Neptunovega svetišča so sezidali l. 1714. križansko ali nemško cerkev.

10. Tudi protestantska občina si je l. 1851. zgradila prav lično cerkvico.

Ljubljana ima dvoje prav lepih pokopališč, ki ležita ob Dunajski cesti, in sicer za rimokatolike in takoj tik njega pa ono za protestante.

Na rimskokatoliškem pokopališču leže zemski ostanki mnogih slovečih Slovencev, kakor: Vodnika, Cojza, Bleiweissa, Kopitarja, Čopa, Linharta, Koritka, Jurčiča, Levstika i. dr. Na tem pokopališču počiva tudi Ressel, izumitelj parnika na vijake.

Mesto krase sledeči spomeniki:

Vodnjak na mestnem trgu, katerega je iz mramorja izklesal sloveči umetnik Robba.

Kip Valentina Vodnika, ki stoji na Vodnikovem trgu, je izdelal domači umetnik Gangl.

Maršalu Radeckiju so postavili v Zvezdi doprsen kip; pred tivolskim gradom pa stoji „Oče slovenskih vojakov“ v maršalski opravi.

Na Št. Jakobskem trgu je lep spomenik, takozvani Marijin steber.

Ob mostu čez Gruberjev kanal je postavljen mramornati obelisk, ki spominja cesarja Franca I. in njegove soproge cesarice Karoline, ko sta si ogledovala dela za osuševanje barja.

Kamenit križ (na Ambroževem trgu) in kip presvete Trojice sta bržkone najstarejša spomenika ljubljanska.

Prvega so postavili v spomin napada reformatorjev na procesijo sv. Rešnjega Telesa l. 1622.

Drugi je bil postavljen l. 1693. Prvotno je bil lesen; l. 1722. je dala grofica Konstantina Turjaška napraviti kamenitega, katerega so zamenili l. 1843. z lepim mramornatim.

Na vogalu poslopja nemškega viteškega reda poleg križanske cerkve je vzidan spomenik Anastazija Grüna (Auersperga), nemškega pesnika.

Upamo pa tudi, da se bode v kratkem odkril dostojen spomenik našemu pesniku-prvaku Francetu Prešernu, da se nam Slovencem ne bode moglo očitati, da svojih duševnih velikanov ne znamo čislati niti po njihovi smrti. Stal bo menda na razširjenem Marijinem trgu.

Pred justično palačo postavijo v kratkem spomenik cesarja Franca Jožefa kot trajen spomin na obisk presvetlega vladarja o priliki velikega potresa 1895. l.

Pred Rudolfinom pa bode v kratkem stal kip slovečega kranjskega zgodovinarja Valvazorja.

* * *

Kolodvori. Ko smo si ogledali Ljubljano vsaj površno, krenimo na kolodvor južne ali državne železnice, da se popeljemo na Gorenjsko, v divno kranjsko Švico. Pod Golovcem je kolodvor dolenskih železnic.

Okolica Ljubljane.

Malokatero mesto ima tako divno okolico kakor Ljubljana, ki je radi svoje množine krasnih vrtov po mestu bolj podobna letovišču, kakor pa mestu.

Najlepši izprehod je Lattermannov drevored (zasajen l. 1815.), koncem katerega stoji tivolski grad (last mestne občine), pred katerim so krasni nasadi.

Koncem Lattermannovega drevoreda stoji prelep tivolski grad, l. 1601. novo sezidano, lepo poslopje. V prejšnjih časih je nekoliko višje stala „Podturnska“ graščina, ki je bila v srednjem veku last koroških vojvod, pozneje družine Apfaltrern, in dežele kranjske. Novo, nekoliko nižje stoječe sedanje poslopje so si sezidali jezuitje in ga imeli za letovišče. Pozneje je bilo posestvo last mesta, od katerega ga je kupil cesar, ki ga je podaril Radeckiju; končno je vse posestvo zopet kupilo mesto, čegar lastnina je še dandanes.

Nekaj višje nad Tivolskim gradom je „Švicarija“, priljubljena gostilna Ljubljančanov.

Ako krenemo na levo od gradu, pridemo po lepih senčnatih potih na Rožnik, kjer je izborna gostilna. Tudi pod Rožnikom najdemo dovolj krepila, bodisi pri Čadu ali pri Čonžku. Kdor pa želi daljšega sprehoda, pride po takozvani „večni poti“ čez Koseze okolu Šišenskega vrha v Šiško. Stranski drevored, ki se cepi ob prelazu čez železniško progo, nas pripelje mimo kolesarskega dirkališča, ki stoji ob ljubljanskem „pratru“, v Šiško, kjer se je l. 1785. rodil prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik. V rojstni hiši Val. Vodnika je gostilna „pri kameniti mizi“. Lepe izlete nam nudijo Fužine, Dev. Marija v Polju, Dóbrova, Laverca i. dr.

Kamnik.

Prav lep enodneven izlet iz Ljubljane je v Kamnik, kamor se lahko peljemo z vozom ali po železnici. Po državni cesti pridemo čez Černuče do Terzina in dalje po okrajni cesti mimo Mengiša (dobra pivovarna) do Domžal, kjer je cvetoča slamnikarska obrt. V okolici je mnogo gradičev. Omenjati nam je v okolici ležečo vas Zagorice, rojstveni kraj slavnega matematika Jurija Vege.

Kamnik je staroslavno mesto, v katerem je nekajkrat zboroval deželni zbor. Mesto je v novejšem času, odkar se je otvorilo Kneippovo zdravilišče, precej napredovalo, čemur se pa ni čuditi, ker ima tako krasno lego in popolno planinsko podnebje. Nadejati se je, da se to letovišče povzdigne do one stopinje, kakršno zasluži zbog svoje lege in vrlin ondotnih gostilničarjev. V mestu je glavarstvo, frančiškanski samostan. Nekoliko

od mesta je oddaljena c. kr. praharna (tovarna za smodnik). V sosednjih vaseh **Mekinjah** in **Nevljah** se prav radi naseljujejo letoviščarji. Krasen izlet je v bistriško dolino in na veličastne kamniške planine, ki tujca pozdravljajo vso pot od Ljubljane.

V bistriški dolini so hranili poleg vode kamenito ploščo, na kateri je obedoval nadvojvoda Karol II. l. 1564. Žal, da so to ploščo pozneje pastirji zvalili v vodo. Črez kamniško sedlo se pride v Solčavo in potem v Savinjsko dolino. Izletnikom se nudi črez prijazne Cerklje, ki imajo čudovito krasno lego, mimo znamenitega **Vele-sovega** prav prijetna, kake triinpol ure dolga pot v Kranj. Toda vrnimo se iz Kamnika nazaj v Ljubljano!

* * *

Lep popoldanski izlet je po državni železnici v **Vižmarje**, ali v prijazni **Št. Vid**, ali pa celo na **Šmarno goro** (686 m). Z Vižmarske postaje se podajmo črez Tacen do pod gore. Pot v goro je sicer precej strma, vendar nas za mali trud obilno poplača krasen razgled, ki ga imamo z vrhunca, na katerem stoji prijazna romarska cerkvena. V gostilni poleg cerkve dobimo prav dobro postrežbo.

Medvode. V zadnjih letih so postale izletnikom Medvode prav priljubljene in zelo obiskovane, kar je velika zasluga g. Fr. Jarca. V Medvodah je tvornica papirja. Iz Medvod je prav priljubljen izlet k sv. Katarini. S hriba sv. Katarine je lep razgled. Sv. Katarina je posebno poznata pri rastlinoslovcih, ker se tam nahajajo prav zanimive rastline, tako da jo smemo imenovati nekak botaničen vrt.

Goričane se imenuje škofov grad blizu Medvod.

Škofja Loka.

Tretja postaja od Ljubljane je Škofja Loka, ki je pri tujcih, prihajajočih v našo deželo, v prav dobrem imenu. To čedno mestece, s posebno zdravo lego v podnožju Ljubnika, je bilo nekdanj sedež brižinskih škofov, ki so imeli na Gorenjskem prav obsežna posestva. Ti škofje so bili lastniki Loke od leta 974. do 1809. Mesto ima še precej starodaven obraz. Farna cerkev je zidana v gotskem slogu. Nekdanji škofov grad, v katerem sta bili pozneje nekaj časa c. kr. sodnija in davkarija, so kupile Uršulinke in ga prezidale ter zvezale s stopnjicami s starim samostanom, da so dobile primerne prostore za notranjo šolo, katero obiskuje mnogo deklet tudi iz drugih pokrajin. V Loki je tudi kapucinski samostan. Nekaj požrtvovalnih naprednih mož je v zadnjem času ondi ustanovilo okrajno hranilnico in posojilnico, ki prav lepo napreduje. Isti možje so tudi gradili na svoje troške vodovod, ki preskrbuje meščane z dobro in zdravo pitno vodo.

Prav prijetno letovišče v Loki je hotel Štemarje, gostilna Deisinger in pri Guselju, po domače pri „Balantu“, kjer je lep senčnat vrt in kopeli v Sori, katera daje tudi obilo postrvi.

V soseščini Loke je **Stara Loka** z lepo gotsko cerkvijo. V Stari Loki je grad viteza Strahla, v katerem so dragocene zbirke znamenitih slik, umetnin i. dr. Omeniti je še Crngroba z lepo gotsko cerkvijo, v kateri so najznamenitejše stare gotske slike na presnem (freske).

Iz Škofje Loke se nudijo tujcem izleti po Poljanski dolini čez Žiri v Idrijo ali na desno na Primorsko v Cirkno. Kake štiri ure daleč po selški dolini pridemo v **Železnike**, kjer je bila nekdanja zelo cvetoča železna obrt, katero je konkurenca skoro docela uničila. Ako se nameravana železnica po selški dolini do Podbrda srečno zgradi, je upati, da si bode ta dolina zopet opomogla. Ljubiteljem peš-izletov je priporočati izlet iz Železnikov v Sorico (2 uri) k izviru Sore. Sorica je ena najlepših gorskih vasi na Kranjskem. Dasi leži vas več nego 800 m nad morsko višino, je podnebje po zimi neverojetno milo, ker je Sorica proti severu zavarovana s strmim Mittagskoflom in Donnerskoflom, a proti jugu pa je zelo odprta. Sorica, Danje so nemške naselbine, kar pričajo še stari ostanki nemščine, katero govore med seboj nekateri najstarejši ljudje. Soričani so še pred kakimi 30 leti pošiljali po svojih odposlanikih nekaj davek v Innichen na Tirolsko; sedaj pošljejo vsako leto le še nekaj denarja tja. Iz Sorice vodi pot čez Petrovobrdo v Podbrdo na Goriškem, kjer je vhod v predor nove železnice. Iz Podbrda je prav zložna pot na Črnoprst (2½ uri). Druga pot pa vodi iz Sorice mimo izvira Sore, Donnerskofla, Mittagskofla na eni, Lajnarja pa na drugi strani čez lepo Soriško planino v Bohinjsko Bistrico (2½ uri). Ta krasna tura, ki tudi za dame ni pretežavna, je pač premalo znana izletnikom. Upati je, da, ko se otvori bohinjska železnica, se tudi tem krajem odpre boljša bodočnost.

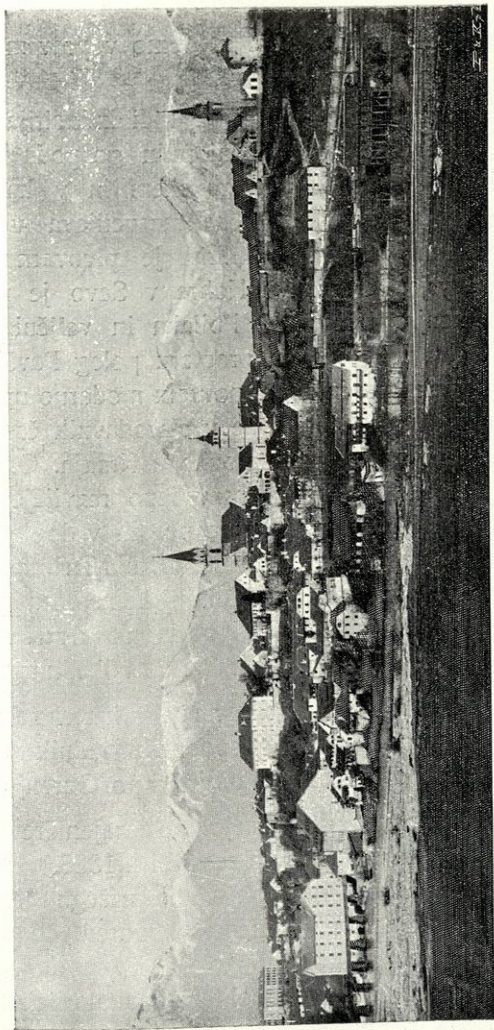
Toda vrnimo se k železnici, da pohitimo dalje v srce Gorenjske, v starodavni Kranj.

Kranj.

Kranj, nekdanj sedež kranjskih vojvod, prelepo mesto s kakimi 3000 prebivalci, je imelo v zgodovini važno ulogo. Nenavadno prijeten utis naredi pogled z Gašteja na slikovito mesto, v katerega ozadju kipe proti nebu krasne kamniške planine z Grintavcem in Kočno ter Karavanke s Storžcem. Mesto je zidano na skali, nekakem polotoku, ki ga tvorita Sava in Kokra, ki se izliva pod mestom v prvo. Mesto se je osobito zadnja leta jako lepo razvilo in, ko dobi vodovod, pričakovati je še večjega razvoja. Vsled zelo razvite trgovine je mesto zelo imovito. Mesto Kranj ima jako znamenito zgodovino, s katero se radi pomanjkanja prostora žali ne moremo za sedaj baviti. Leta 1811 je požar upepelil velik del mesta, kar je povzročilo, da so sedaj po mestu skoro zvečine lepa poslopja. V novjšem času se je pa zgradilo nekaj prav lepih stavb, kakor: c. kr. Franc Jožefa gimnazija, Majdičeva hiša in druge. Dekanijska cerkev je prelepa stavba v gotskem slogu, ki je tudi znotraj krasno opremljena. Stolp je zidan iz samih kvadrov. V notranjščini vidimo lepe slike na presno, delo domačina M. Bradaške. C. kr. okrajno glavarstvo je nameščeno v gradu Kieselstein. Poleg tega nam je omeniti Ogrinčeve hiše, v kateri so bivali kranjski vojvodi, in v kateri najdemo še ostanke mizarske umetnosti prejšnjih časov: prelep strop i. dr. Za župno cerkvijo je palača bivšega ljubljanskega škofa J. Vidmarja in poleg nje župnišče, v katerem je nekaj dokaj dobrih slik slikarja Leopolda Layerja (1752—1828), rodom iz Kranja. Ta slikar je

Kranj.

slikal silno veliko slik, katere najdemo v prav mnogih cerkvah po Gorenjskem.

Poleg trgovine se je v Kranju tudi industrija zelo razvila. V prvi vrsti stoji valjčni mlin gospoda Vinka Majdiča, ki je največji na Kranjskem in v katerem je bila vpeljana prva električna razsvetljava v naši deželi. Sosedna valjčnemu mlinu je pivovarna gospoda M. Mayrja. Ob izlivu Kokre v Savo je velika tovarna za usnje, last g. K. Pollaka in valjčni mlin g. T. Pavšlarja. Izkopine na prostoru poleg Pavšlarjevega valjčnega mlina in nove, povsem moderno urejene klavnice pričajo, da je bilo že v starodavnih časih tu pokopališče že v starih časih slovitega Kranja. Omeniti nam je tudi, da ima Kranj prav lepo razvijajočo se mestno hranilnico, ki utegne postati v doglednem času stalen in bogat vir občinskih dohodkov. Ta hranilnica je doslej največji tak zavod na Gorenjskem. Lani pa se je iz potrebe ustanovilo tudi „Kreditno društvo“, ki je zlasti važno in koristno za male obrtnike in trgovce.

V Kranju imamo tudi tiskarno, v kateri se tiska že četrto leto političen in gospodarski tednik „Gorenjec“, ki se od leta do leta bolj širi po Gorenjskem.

Pred gimnazijskim poslopjem je lepo zasajen drevored, takozvana „Zvezda“, katero so zasadili l. 1888. o priliki praznovanja 40-letnice nastopa vlade našega cesarja. Ob Savi pa vodi krasen senčnat drevored do blizu Struževega. Pod mestom ob Kokri je napravila zadnja leta mestna občina udobno kopel ter s tem storila znaten korak v prosepah zdravstva. Na severni strani mesta leži

lepo pokopališče, na katerem počivata pesnika Fr. Prešeren in Simon Jenko.

Nekoliko dalje je lep železen most, ki vodi čez Kokro. Zares diven je razgled z mostu v globoko strugo, po kateri se drvé peneči valovi Kokre. Ob divni strugi je napravil g. Kreuzberger elektrarno, ki preskrbuje mnogo strank v Kranju z električno lučjo.

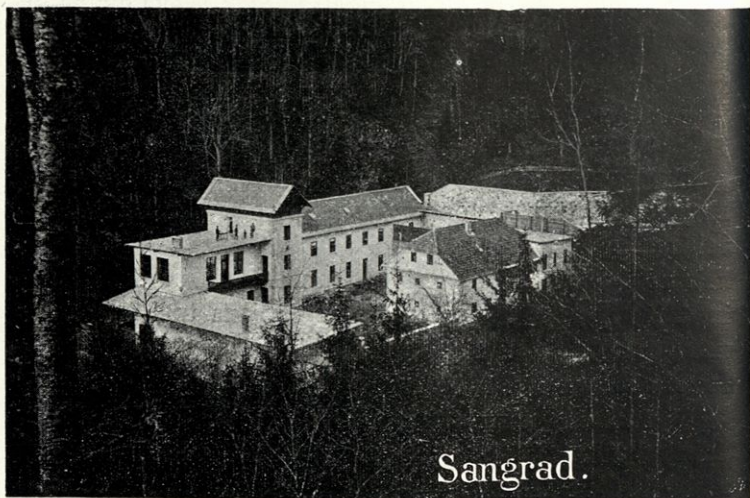
Za naobrazbo skrbi c. kr. cesarja Franc Jožefa gimnazija, ki je bila ustanovljena kot nižja gimnazija že leta 1863., a pozneje zopet sistirana. Velikemu naporu požrtvovalnih rodoljubov se je posrečilo z velikim trudom pridobiti mestu vnovič gimnazijo, ki se je otvorila l. 1894. pod pogojem, da mesto sezida poslopje in skrbi za kurjavo. Mestni zastop se je rade volje odločil za to velikansko žrtev samo, da bi se otvoril na Gorenjskem kak večji učni zavod. Poleg gimnazije sta še dekliška in deška ljudska šola, s katero je spojena tudi obrtno-nadaljevalna šola. Štirirazredna dekliška šola se bo menda kmalu razširila v šestrazredno.

V zadnjem času so začeli tujci v obilem številu dohajati v Kranj, čemur se pač ni čuditi, ker ima Kranj toliko lepih izprehodov in izletov n. pr. v **Stražišče** k gostoljubnemu gostilničarju g. Val. Benedku, na **Šmarjetno goro** (1 uro), na **Sv. Jošt** (2 uri), odkoder je krasen razgled po celi Gorenjski. Zanimiv je izlet v **Velesovo** (2 uri), nekdanjo božjo pot. Tu je krasna cerkev sezidana v romanskem slogu, katero krasé lepe slike Schmidtove iz Kremsa. Poleg cerkve je veliko samostansko poslopje, v katerem so bile nune domikanke; sedaj sta pa v njem šola in župnišče.

Pol ure od Velesovega so **Cerklje**, ki imajo kaj divno lego.

Pol ure od Cerkljan je tik pod planinami novo, z vsem komfortom urejeno zdravilišče „**Sangrad**“, last g. dr. E. Globočnika. Sangrad je zdravilišče, v katerem si človek okrepi svoje zdravje v kratkem času, kajti

kraj ima krasno planinsko lego in leži v mirni tihi dolinici. Človeku so na razpolago zračne, solnčne in druge kopeli, elektrika i. t. d.

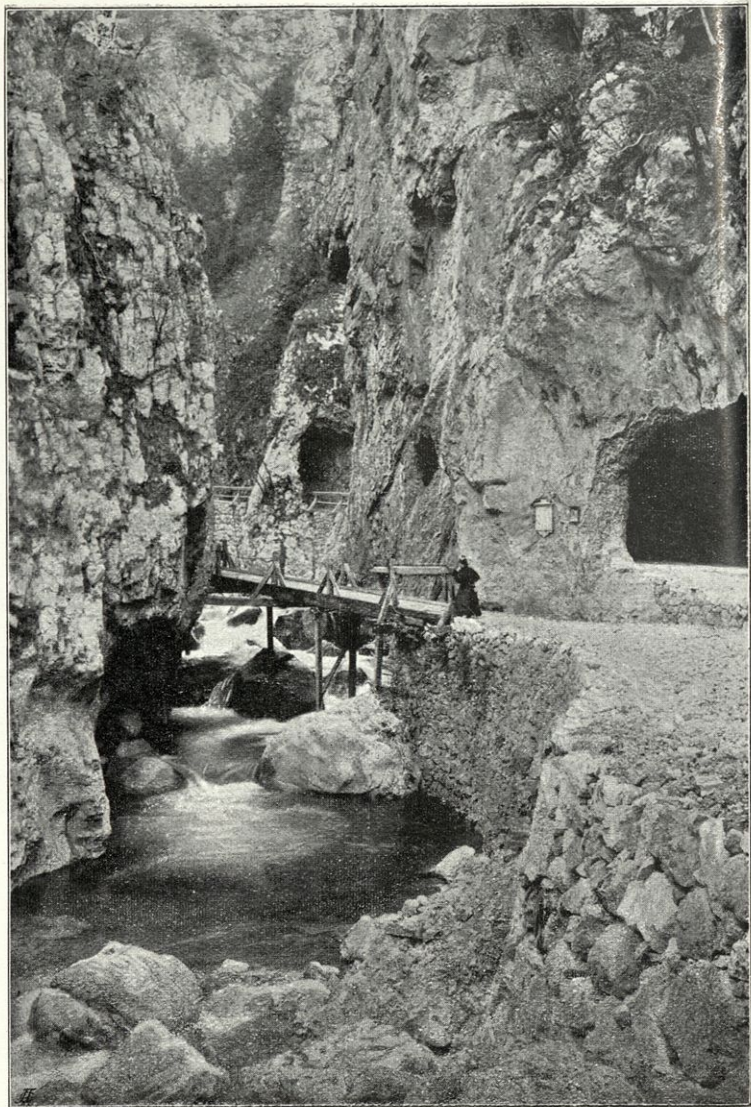
Mnogo tujcev pride skozi Kranj, ko gredo v **Kokro** in na **Jezerko** (3—4 ure) oziroma na **Grintavec**. Daljši izlet je **Tržič** (3 ure), kjer se je razvila precejšnja industrija, katero bode nova železnica, speljana

iz Kranja, ki se prične zidati že letošnjo spomlad, brezdvomno zelo dvignila. V Tržiču je velika predilnica, tovarna za usnje in čevlje, fužine i. t. d. Iz Tržiča dalje je lep izlet čez „Dolžanov most“ (glej sliko na naslednji strani) k gradu „Butterhof“, ki je last barona Borna. Skozi Tržič vodi cesta čez Ljubelj na Koroško.

Omeniti nam je še Stražišča, kjer izdelujejo sita, katera izvažajo malone po vsej Evropi. Zaradi lažjega pohoda sv. Jošta se je otvorilo tik pod „Sv. Joštom“ postajališče. Tik nad postajališčem „Sv. Jošt“ na Okroglem je krasna vila vrlega rodoljuba Tomo Zupana. Iz Tržiča pridemo lahko po lepi okolici čez **Podbrezje**, kjer je v priznani dobri hiši g. Alojzija Pavlina, po domače „Francka“, vsako leto mnogo letoviščarjev. Od tod ni daleč postaja **Podnart**, odkoder nas vlak potegne v nekaj minutah do postajališča **Otoče**, odkoder gre leto za letom na tisoče romarjev na Brezje in v Ljubno. Na **Brezjah** so zgradili krasno romarsko cerkev Matere Božje in poleg nje frančiškanski samostan.

Sliko Matere Božje je naslikal že omenjeni slikar L. Layer. Na Brezjah je posebno dobro poskrbljeno za tujce osobito v hiši g. Ant. Gabrijelčiča. Z Otoč vodita pešpoti tudi v **Kropo** in **Kamnogorico** (rojstveni kraj dr. Lovro Tomana), ki sta nekdanj cveteli po svoji železarski obrti. Z Brezij se pride po lepi skoro vedno senčnati poti mimo Mošenj, kjer je grad Podvin (last burbonskega princa Polignaca), v Radovljico.

Dolžanov most pri Trziču.

Radovljica.

Tudi **Radovljica** je priljubljeno letovišče. Mesto leži na visoki planoti, ki pada precej strmo proti Savi. Pod mestom se stekata Bohinjska in Dolinska Sava. Mesto je zelo staro ter ima lepo cerkev v gotskem slogu in velikanski grad grofa Thurna. Poleg gradu je lep grajski vrt, v katerega je občinstvu dovoljen vstop. Koncem vrta je vzvišen prostor, s katerega je lep razgled po Gorenjskem. Tudi v Radovljici so si pred leti ustanovili posojilnico in mestno hranilnico, katera zavoda prav lepo napredujeta.

Denarni zavod „Posojilnica v Radovljici“ posluje že 13. leto. Iz skromnega začetka se je povzpela po požrtvovalnosti in vestnosti vodstva do svojega sedanjega razcvita. Njen rezervni fond znaša nad 44.000 kron. Za dobrodelne, občekoristne in narodne namene je darovala že čez 4800 kron. Nekaj let pozneje so ustanovili mestno hranilnico v Radovljici. Tudi ta zavod se krepko in lepo razvija. Lani so zgradili novo poslopje, kjer bode uradoval.

V zadnjem času so zgradili ondi novo, krasno sodno poslopje in novo šolo. Okrog in okrog teh poslopij pa utegnejo rasti nove hiše in tako bo sčasoma nastal na severni strani nov del mesta.

Da se tujci tako radi priselijo v Radovljico na letovišče, je vzrok lepa okolica, ki je pripravna za izlete n. pr. v Kamno gorico, na Lipniški grad, v Bodešče, Begunje, kjer je stara graščina Lambergov, sedaj ženska kaznilnica. Lep je tudi izprehod k sv. Petru nad Begunjami ali pa k raz-

valinam Lambergarjevega gradu. Pri mlinu ob razvalini še dandanes kažejo jasli, iz katerih je zibal Lambergarjev konjič: „Let k' sedem že rumeno v štal'ci je pšeničico“. Ne daleč od tod so Poličane, priljubljeno letovišče.

Prva postaja od Radovljice so **Lesce**, kjer je dobiti dosti dobrih gostilen in tudi prenočišč. Tu je postaja našega kranjskega bisera „Bleda“. S postaje pridemo v dobre pol ure v raj Gorenjske, v divni naš Bled, ki je središče prometa tujcev na Kranjskem.

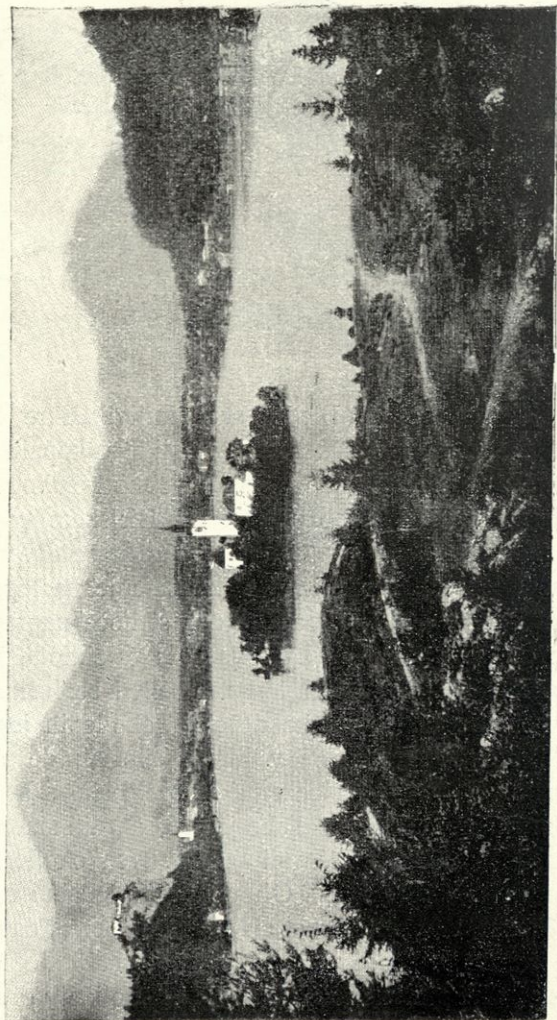

Bled.

Že Valvasor omenja Bled v svoji knjigi „Ehre des Herzogtums Krain“ ter govori o izbornosti tega kopališča. Vendar se je začelo šele zadnja leta posebno krepko razvijati. To letovišče leži ob prekrasnem Blejskem jezeru (478 m nad morsko višino). Obrežje jezera krase lepe vasi in mične vile z lepimi vrtiči. Sredi jezera je na lepem otoku mična romarska cerkvena. Kdor si hoče napraviti popolno sliko Bleda, stori najboljše, da ga obhodi, ker izprehod ne traja dlje nego 1½ ure. Bled se imenuje „biser vseh bisero“ kranjske dežele. Tako lepih jezer, kakor je blejsko jezero, je v južnih alpskih deželah silno malo. So nekatera jezera, ki prekašajo s svojo divje-romantično okolico blejsko jezero, a trditi smemo, da ga ni jezera, ki bi bilo toli ljubko. Vsa okolica je čudovito in slikovito lepa. Ob obrežju gledamo lepe vasice, krasne vile, staro sivo zidovje, ki je priča davno minulih časov; vse obkrožujejo zeleni obraščeni griči, v ozadju pa štrlé proti nebesnemu svodu nebotični vrhovi. Toda podajmo se na pot!

Bled.

Ob severnem bregu je zdravišče A. Riklija, ki zdravi bolnike z vodo, svetlobo in zrakom; to metodo imenuje atmosferično zdravljenje. Rikli je svoje zdravišče ustanovil že l. 1855. in je l. 1867. pričel z električnimi, svetlobnimi in zračnimi kopeli. Tik Riklijevega zdravišča je Mallnerjev hotel z lepimi nasadi. Na pročelju hotela je videti vzidana mramornata plošča, ki pričuje, da je 17. julija 1883 bival v tej hiši naš presvetli vladar Franc Jožef I. V Lujizini kopeli je topli vrelec (23° C), ki ima v sebi natrono-železnato kislino; rabi se za kopeli, kakor tudi za pitje. Drug vrelec ima v sebi tudi žveplo in je skoro enako topel. Studenci so vedno toplejši, kolikor dalje gremo od juga proti severu. Ne daleč od tod je lepa, z vsemi udobnostimi opremljena „zdraviška hiša“ z lepim vrtom.

„Grad“ se imenuje lepa vas, ki je v zadnjih letih zelo napredovala. Male hišice hitro izginjajo in na njih mestu rastejo lepe, novodobno, vilam podobno zgrajene hiše. V Gradu je bila starinska župna cerkev, katero so lani podrli in jo letos grade vnovič. Prejšnja župna cerkev je imela še marsikatero dragocenosti, med njimi tudi relikvarij iz 14. stoletja z relikvijami briksenškega škofa Alboina pl. Sabena, kateremu je kralj Henrik II. l. 1004. podaril grad, kamor se hočemo podati, ko smo si ogledali vas. Na grad (604 metrov nad morsko višino) vodita dve poti, ena za pešce, druga za vozove. Izprehod na grad je eden najlepših, kar jih ima Bled. Kakor bi bila skala vzrastla iz vode, tako strmo se dviga nad gladino prijaznega jezera. Zgodovina gradu sega daleč v srednji vek. V tej dolgi dobi je imel grad mnogo gospodarjev.

Poprej smo že omenili, da je bil grad briksenških škofov. Pozneje (1236) so gospodarili na njem koroški vojvode. Ko pa je Tirolsko pripadlo Rudolfu IV. Habsburškemu, je gospodoval ta vladar tudi nad Bledom. Pl. Kreigh so dobili Bled kot zastavo in ga ohranili do l. 1533. Pozneje so tu gospodovali briksenški škofje sami do časa, ko so zastavili posestvo grofu Vovku E. Turjaškemu. Leta 1723. so briksenški zopet sami gospodovali. V začetku 19. stoletja je prišlo posestvo v last državi, ki ga je l. 1858. prodala Viktorju Ruardu. Pozneje ga je kupil sedanji lastnik Adolf Muhr, ki je sezidal ob vznožju grada tik jezera krasno vilo. V gradu, kjer so v starodavnih časih poveljevali rimski stotniki, pozneje hrabri vitezi, ki so odbijali krvoločne Turčine, je dandanes zavetišče avstrijskih častnikov, ki iščejo na Bledu zdravja in počitka. V gradu je še mnogo starinskih zanimivosti. Omenjati moramo tudi lepe grajske kapelice. Z gradu je proti vzhodu lep razgled proti Lescam in Radovljici; v daljavi se vidijo krasne Savinjske planine in celo Kum. Proti jugu vidimo „stari Babji zob“, v severu pa sivoglavi Triglav. Ko smo si tako ogledali grad in uživali krasen razgled, napotimo se zopet nazaj k jezeru ter dospemo do obeliska, ki priča, da se Slovenec hvaležno spominja svojega pesnika-prvaka, Franceta Prešerna, ki je v svojih prekrasnih pesmih tako lepo slavil prekrasni Bled in njegovo okolico.

Tu je tudi poleg Muhrove vile lepo grajsko kopališče, od katerega se vidi na prostrano teraso Lujizine kopeli.

Dalje pridemo po zahodnem bregu po takozvani Zaki. Novi kolodvor bohinjske železnice je namenjen,

da bo stal v Zaki. Strokovnjaki trdijo, da bo to najlepši kolodvor v Avstriji.

To je najsamotnejši, a tudi najlepši del jezera. S tega dela se vidi krasen venec lepih vil ob bregovih jezera, a Triglav in njegovi sosedje kažejo svoje strme vrhove iznad temnih gozdov. Kdor se je naveličal svetnega hrupa, najde tu v Zaki dobrodejni mir, v katerem nemoteno vživa rajske naravne krasote Bleda. Knez Windischgraetz je pokazal svoj dober okus s tem, da si je dal tu nekoliko od brega sezidati krasno, gradu podobno vilo, poleg katere je zgradil lično kapelico. Od tod dalje se vrsté vila za vilo, ena lepša kot druga. Posebno lepa je „Villa Bella“, ki pač dela svojemu imenu čast, ker je zidana v jako lepem slogu in ima prekrasno lego. Jako lepa je tudi „Vila Cyclamen“, okolu katere se razprostira krasen senčnat vrt. Ne bomo dalje naštevali vseh vil, ker bi se predolgo mudili, ampak pohitimo dalje, da pridemo do Petranove gostilnice, kjer se z dobrim prigrizkom in dobro pijačo malo pokrepčamo ter si obenem naročimo ladjico, da se popeljemo

tja na otok z valovami obdani,
v današnjih dnevih božjo pot Marije;
v dnu zad stojé snežnikov velikani,
poljá, ki spréd se sprósti, lepotije
ti kaže blejski grad na levi strani;
na desni griček se za gričem skrije.
Dežela kranjska nima lepš'ga kraja,
ko je z okolšč'no tá, podoba raja.

Vsedimo se na ladjico, ki nas ponese po jezerski gladini do malega otoka, ki daje blejskemu jezeru nekaj poseben čar!

Na dveh straneh otoka sta bili l. 1655. zgrajeni stolbi, katerih vsaka ima po 99 stopnic. Zgodovina nam pripoveduje, da je ta božja pot izza časa prvih kristijanov. Poprej je baje bilo na mestu sedanje cerkvice, kakor pravi Prešeren

— v časih Črtomira na otoki
podoba bóginje je stala Žive,
ki so 'zročeni ji mladenčev stoki,
ki so ji, ve dekleta ljubeznive,
'zročeni vaši smehi, vaši joki,
orožja, ki so nam nepremagljive. —

Na otoku stoji cerkvena, prošnja in prenočišče za romarje; pred cerkvico je majhen prostor. Cerkev je bila baje sezidana v 17. stoletju in je bila v novejšem času lepo prenovljena ter ima prav prijazno notranjščino.

Obiskovalci prav pridno zvoné z zvoncem, ki ima po ljudski veri to moč, da provzroči izpolnitev vsake želje, ki jo ima dotični tedaj, ko pozvoni. Toda vrnimo se! Ogledali smo pač mnogo zanimivosti, ki nam jih nudi Bled, vendar bode opazovalec našel razen omenjenega še marsikako zanimivost in krasoto, ki se nudi izletniku.

Zdraviška komisija, ki ima nalog, skrbeti za povzdigo prometa s tujci, izdaja za časa seziye v slovensko-nemškem jeziku svoj list vsaki teden z imeni došlih tujcev itd. To je vsekakor velik napredek ondotnih vrlih naprednjakov.

Okolica Bleda.

Okolica Bleda nudi vsakemu, bodisi še tako razvajanemu turistu, česar si poželi, kajti v obližju so krasni izprehodi, daljši izleti pa tudi težavnejše ture za vele-turiste. Radi tega si izbero turisti, ki nameravajo prosti čas prebiti v julijskih planinah in Karavankah, prav pogosto Bled za svoje bivališče. Najprvo navedimo tu bližje kraje!

Straža je holmec med Zagorico in Mlinem, ki nam nudi krasen razgled po Bledu in okolici. V pol ure dospemo na kraj, ki obilo poplača mali trud.

Bohinjska Bela ($1\frac{1}{4}$ ure), kamor dospemo po mirni tihi stezici skozi Zako.

Na **Kupljenik** se dospe v $1\frac{1}{2}$ uri; tja vodijo domačini konje, da jim z malim darom izprosijo zdravje. S Kupljenika je prijetna pot na Bohinjsko Belo in od tod ali po cesti ali pa po Zaki nazaj na Bled.

V **Grimčice** in **Gorje** pridemo, ako krenemo pri nekedanem grajskem mlinu s ceste okolu jezera, potem

skozi vas Rečico. Do Grimčic je $\frac{3}{4}$ ure, do Spodnjih Gorij $\frac{1}{4}$ in do Zgornjih Gorij pa $1\frac{1}{2}$ ure. Kdor se še ni preveč utrudil, jo lahke mahne preko Krnice mimo strmih pečin v sotesko na **Pokljuki**. Koncem soteske zagledaš nad seboj takozvano „Poključsko luknjo“, v kateri se človek prav prijetno ohladi. Ne bode ti žal, ako se potruдиš še dalje do „Mrzlega studenca“, kjer je lepa lovska koč nadvojvoda Ferdinanda z lepim vrtom.

Vztrajnejši turist se bode vrnil preko Ribšice na Rečiško planino in od tod čez Slamnike, Bohinjsko Belo ali skozi Zako na Bled.

Bodešče ($\frac{3}{4}$ ure) so znamenite zaradi starih cerkvenih slik na prešno, ki so iz 15. in 16. stoletja; predstavljajo na dogodke iz Jezusovega življenja in iz življenja svetnikov. Iz Bodešč se vrnemo ali skozi Ribno ali Koritno v Želeče in Zagorico.

Vintgar. Najzanimivejši izlet je pa oni v Vintgar. Kdor gre na Bled, priporočati mu je, da se pelje do Javornika, od koder ima čez Dobrávo 1 uro hoda do Šuma. Vintgar je tako krasen, da enakih tesnij ni ravno mnogo na svetu. Da se pa more skozi cel Vintgar, zahvaliti se imamo gospodoma Jakobu Žumru in B. Lergetporerju. Od l. 1891.—1896. so zgradili stezo in mostove skozi tesni, ki so bile do tedaj nepristopne in šele l. 1896. je prvič mogel človek po te krasni soteski. Skozi Vintgar teče Radovna, ki izvira v Spodnji Krmi pod Triglavom. Dlje časa teče med zelenimi bregovi, dokler je Vintgar ne ujame v svoje tesne skale. Veselje je opazovati, kako divje skače med velikimi skalami in drvi naprej, da bi se izvila tesnemu objemu nepremičnih sivih

Most nad Šumom v Vintgarju.

skal, kar pride do globokega tomuna, v katerega se vrže z vso silo. Tako se peni in vrši, da se daleč sliši bobnenje bistre planinske hčere. Človek se kar zamakne, ko zre v globino, kjer se peni kot mleko bela voda. Srebrni valovi omamijo človeka, da bi ure in ure prebil in sanjal ob tem pogledu; težko se je ločiti od tega kraja. Velik del Radovne so pa pretečeno leto zajeli za električno napravo v svrhu vrtanja železniškega predora na Hrušici. Zanimivo si je ogledati tudi to podjetje.

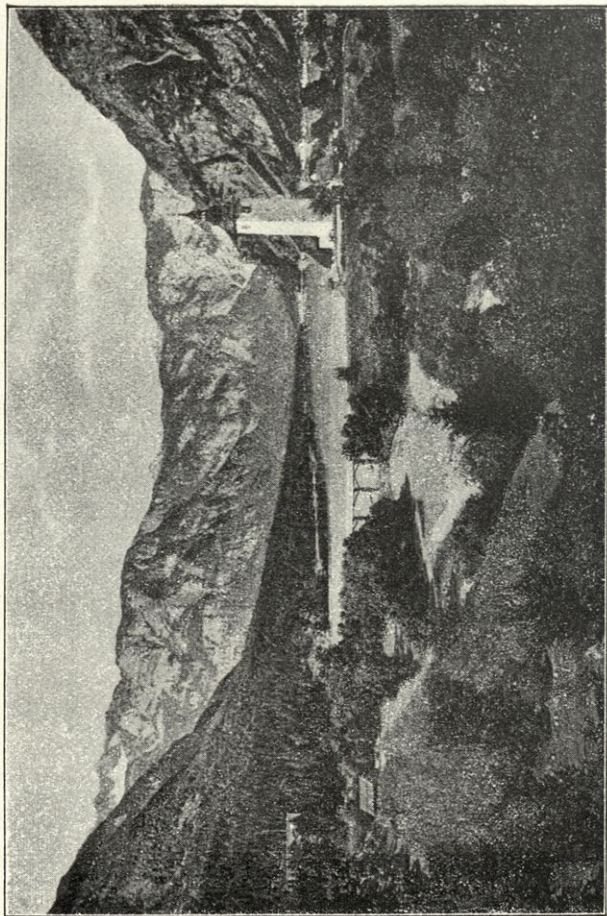
Vintgar ima pred drugimi tesni to prednost, da ni tako enoličen kakor so druge, ampak nas vsak korak preseneti kaj novega. Zanimiva je „Zmajeva glava“, Pekel, Skala kranjske hranilnice, Rančja peč, Žumrova galerija, Velike drasli itd. Kljub vsemu temu se moramo vendar ločiti, da si ogledamo še kaj drugega.

Napotimo se po bohinjski dolini! Vstavimo se na Bohinjski Beli, da se pri Zupanu ali Olifčiču malo okrepčamo za nadaljnjo pot.

Že od daleč nas pozdravlja „stari Babji Zob“, vabeč nas, da si ogledamo njegovo okolico. Odzovimo se njegovemu povabilu! Na Bohinjski Beli vzame naš vodnik ključ. Po enourni hoji pridemo v podnožje Babjega zoba in vodnik nam odpre vrata v lepo podzemeljsko jamo, ki je nekaka Postojinska jama v malem. Odpro se nam velike dvorane s snežnobelimi kapniki. V svitu prižganih bakelj se ti vse leskeče, kakor bi bilo posuto z najdražjimi biseri, kakor v kakem začaranem gradu. Dober turist jo prišedši iz jame mahne še na Jelovico in potem čez Kupljenik in Kunčičev most nazaj na Bohinjsko Belo.

Z Bohinjske Bele se podamo skozi „Štenge“ v Bohinjsko dolino. Skoro pet ur dolga soteska s svojim mirom jako blagodejno vpliva na turista. Pri Nomeni se soteska razširi v mali kotel in se pozneje zopet nekoliko zoži. Pri Bitnjah se odcepi cesta v Srednjo Vas, oziroma na Koprivnik, kjer je pastiroval slovenski pesnik Vodnik in od koder je lep pogled na Soriške planine. Pot v Srednjo vas vodi skozi Jereko ter je jako zanimiva, ker na obeh straneh štrlé proti nebu strme skale. Posebno prijetno je hoditi skozi Jereko, kadar naraste poleg ceste tekoči hudournik, ki potem divje bobneč drvi v Savo. V približno eni uri dospemo v Srednjo vas ter jo mahnemo proti „Starim Fužinam“ (vas) do Bohinjskega jezera, ki je ravno nasprotno od Blejskega. Dočim ob Blejskem jezeru, ki je tako ljubko, vrvi polno življenja, najde človek ob divje-romantičnem Bohinjskem jezeru nebeški mir. Ta čudezni mir daje jezeru nek poseben čar, da je človeku težko odločiti se, kateremu jezeru bi dal prednost. Skoro škoda se zdi človeku, če pomisli, da bode ravnokar gradeča se železnica privabila tujcev v to nebeško milo samoto. Tik odtoka Savice iz jezera stoji cerkev sv. Janeza, kjer je kip sv. Janeza, o katerem trdijo ljudje, da je bil nekdanj kip paganskega boga. Ne daleč od cerkvice je „turistovska hiša“.

Kdor ne mara iti prenočevat na Bohinjsko Bistrico, lahko odpočije v imenovanem hotelu, da se drugi dan popelje k Savici. Na vse zgodaj sedemo v čolnič in veslar nas za 4 krone prepelje po tihi gladini na ono stran jezera. Jezero je navadno čudovito tiho in mirno. Samota tako prevzame človeka, da popolno utihne in

Bohinjsko jezero.

ne sluša drugega nego šumljanje valčkov. Strmé zremo v sive skalnate stene, ki se dvigajo iz temnih valov proti nebu. A pridejo tudi trenotki, ko očanec Triglav zagrne svoje obličje in tedaj

„blisk obžari temno peč višave,
grom pretresa žile sive glave,
piš podi razpenjeno vodo“.

Mimo cerkvice sv. Duha vesla naš čolnič proti koncu in kmalu se izkrcamo, da pozdravimo „Savico, hčer kraljevo“. Že, ko gremo po zmerno napeti poti, čujemo votlo bobnenje bistre Savice. Ko dospemo do mramornate spominske plošče, ki nam priča o obisku nadvojvode Ivana leta 1807., pokaže se nam krasen prizor. Visoko izpod Kómarče na Ográdniški planoti drvi iz temne votline mogočen vir ter pada nad 60 metrov globoko v zelen tolmun. Nepopisen je vtis, ki ga ta prizor napravi na človeka, ko prvikrat zagleda slap, ko čuje:

„kak bregove stresa,
in kak pred njo se gore ziblje stena;
kak skale podkopuje in drevesa,
kak do nebes leti nje jeze pena!“

In ko se solnce povzpne nekoliko višje na nebesnem svodu, prikaže se mnogobojna mavrica, ki te zaziblje v davno minule čase. Ni se čuditi izreku slovanskega turista, ki je ob tem pogledu vzdihnil: „Tu bi hotel umreti ob bobnenju bistre Savice, podobe slovanskega rodu, ki liki njej ohranja v najhujši borbi svojo neusahljivo moč.“

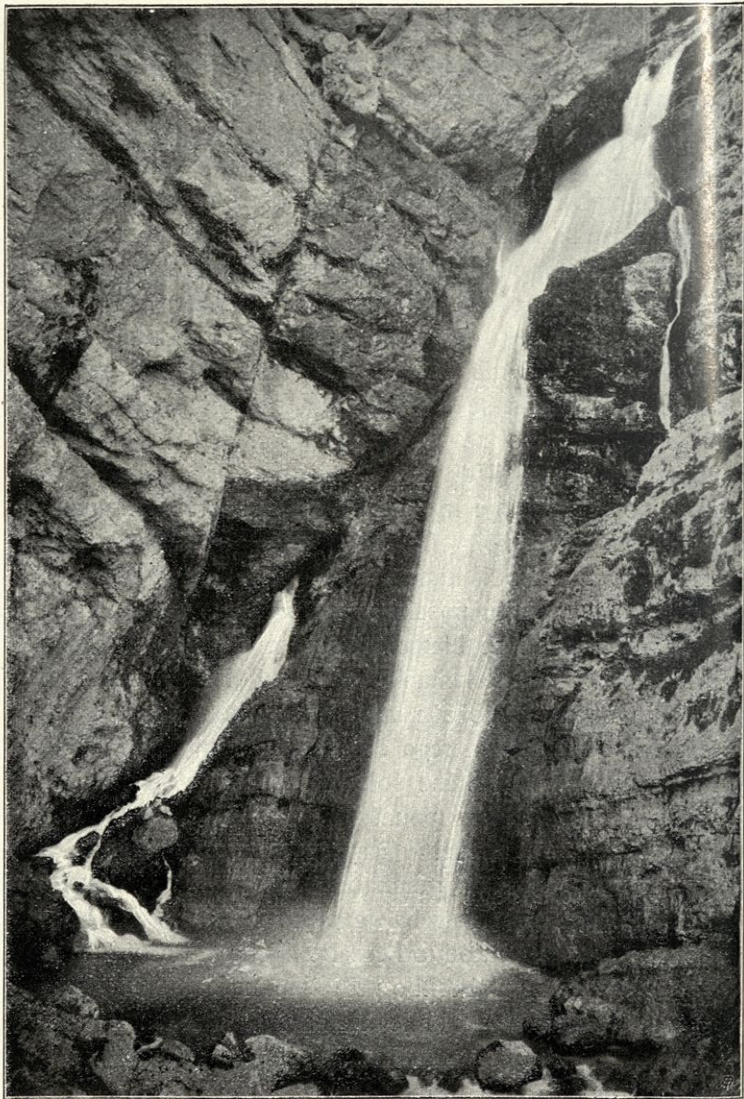
Od Savice pride se tudi lahko mimo nadvojvoda Ferdinandove kočee k „Sedmerim jezerom“. To so mala

jezerca, v katerih si sivi vrhovi naših velikanov ogledujejo svoje brazde. Od sedmerih jezer vodi pot na Triglav, kamor pa pohitimo pozneje, ker si hočemo ogledati še Bohinjsko Bistrico ter nekoliko pohiteti na Črno prst, katero posebno čislajo botaniki. Na Bohinjski Bistrici prenočimo, da si preskrbimo vodnika, ki nas popelje drugi dan popoldne na Črno prst (1845 m), kamor se lahko dospe v 3½ urah. Dopoldne si pa še lahko ogledamo izvir Bohinjske Bistrice pod Liscem, ki je pičlo uro oddaljen od Bistrice. Pot nas vodi skozi zgornjo vas mimo pošte in fužine (last verskega zaklada), katere so po požaru opustili, mimo fužine „Na pozabljenem“. Ne bode nam žal, če si ogledamo izvir s prelepim slapom, ki je žali le premalo znan. V Švici bi za tak slap delali večjo reklamo nego ga pri nas za „Savico“. Ko smo si ogledali slap, se vrnemo nazaj na Bistrico, da si še nekoliko ogledamo vrtanje železniškega 6 km dolgega predora skozi Črno prst, ki bode vezal Bohinjsko Bistrico s Podbrdom na Goriškem. Bistrica se je od leta 1901. do danes silno razširila, ker je vrtanje predora privabilo ogromno ljudstva v to poprej tiho vas. Kakor gobe po dežju so rastle razne stavbe iz tal; nekatere so prav imenitne, med njimi hotel podjetnika Cecconija.

Popoldne se napotimo na Črno prst. Pot nas vodi najprvo po lepih senožetih, pozneje po senčnatih bukovih gozdih na planino Črna gora in od tod dalje do Orožnove koče, ki jo je zgradilo „Slovensko planinsko društvo“. V tej jako udobno opremljeni koči se ustavimo, da prenočimo. Drugo jutro nas vodnik zarana prebudi, da pridemo še pred solnčnim vzhodom na vrhunec, od

koder se nam nudi prekrasen razgled daleč proti jugu do Vidma, Adrijanskega morja, Devina; tu vidimo železnico v Benetke, Ampeške grintavce in v jugovzhodu celo Dinarske alpe v Bosni in Hercegovini. Ko se vračamo nazaj v dolino, nabereмо si krasnega planinskega cvetja, kakršnega je redko dobiti. Zaradi prekrasne flore je Črna prst zelo čislana pri botanikih. Vrnivši se na Bistrico si ogledamo vas bolj natančno in se odpočijemo, da si nabereмо novih moči za povratek nazaj na Bled. S Črne prsti smo videli vas Koprivnik, kjer je pastiroval naš prvi pesnik Vodnik. Vzbudila se nam je želja pohiteti tja, kar tem lažje storimo, ko se vračamo na Bled in ker bi si še enkrat radi ogledali divje-romantično sotesko Jereko. Ko pridemo skozi Bitnje in sotesko do vasi Jereka, krenemo na desno po rebri. Četudi je pot nekoliko strma, nas vendar oškodi krasen razgled, katerega uživamo ves čas med potjo, posebno na Bohinjsko jezero in na sive velikane, ki se bleste v solnčnem svitu. Konečno pridemo do lepih planinskih senožeti. Po dveurni hoji se nam naenkrat pokaže v nekakem planinskem kotlu ležeči Koprivnik, katerega smo že tolikanj želeli videti. Pot nas vodi mimo lične šole, s kakršno se marsikatera vas v dolini ne more ponašati, do farovža, kjer je vzi-dana spominska plošča v čast pesniku Vodniku. Koprivnik je zares lična gorska vas, ki napravi na človeka najboljši vtis. Toda treba je odriniti, da dospemo na Gorjuše (v 1 uri) in od tod čez Bohinjsko Belo (v 2 urah) na Bled, kjer se utaborimo pri vrlem narodnjaku g. županu Peternelu, ki je uredil prav udoben hotel s posebno nizkimi cenami. Pri Peternelu je središče slo-

Slap Savice.

vanskih turistov; v sezoni je pri njem dobiti celo kolonijo čeških gostov. Prav domači se čutimo v družbi rodnih nam bratov in s težkim srcem se ločimo od njih, ko pride čas odhoda v Lesce, ker se nameravamo odpeljati naprej na Gorenjsko. Med potjo si tudi lahko ogledamo na Koroški Beli in Javorniku fužine kranjske industrijske družbe ter napravimo izlet na **Stol** (2339 m), od koder je lep razgled v Dravsko dolino; potem pa se ustavimo na **Jesenicah**, od koder nameravamo na **Golico** (1836 m visoko). Po štiriurni hoji po zložni poti pridemo na vrhunec, od koder imamo nepričakovano lep razgled po slovenski zemlji. Kogar je pot utrudila, se lahko odpočije v koči, ker na Jesenice nam ne kaže vračati se, kajti velikanske fužine na Savi pri Jesenicah smo si že do dobra ogledali. Po odpočitku jo mahnemo rajše ali na **Kepo** ali pa na **Dovje** (3 $\frac{1}{2}$ ure), da si ogledamo slap **Peričnik**. V Mojstrani se pri Šmercu okrepčamo in se potem napotimo k slapu. Po enourni hoji začujemo bobnenje spodnjega slapa, katerega zagledamo potem čez kakih 10 min. Ta pogled nas naravnost očara. Res je, da Peričnik ni tako mogočen in visok (40 m) kakor Savica, vendar ne zaostaja za njo po svoji lepoti, ker voda pridrvi iz skale ter popolno prosto pada v globino. Najbolj zanimivo je to, da človek lahko pride pod slapom okoli in okoli njega; če poseva solnce na slap, nudi se gledalcu krasen prizor, kajti voda se premeni v sedmerobarven mavričen trak. Nikakor pa ni ostati pri nižjem slapu, kar stori marsikateri turist, zato se podamo še do onega, ki je višje gori, ker tja vodi precej zložno narejena pot. Toda poslovimo se od Peričnika, ker ga

obiščemo pozneje pozimi, ko je ves zamrznjen. Pero ne more popisati te krasote, ki se nudi našim očem ob veličastnem pogledu na zamrznjeni slap. Vrnemo se zopet nazaj v Mojstrano, ker nameravamo obiskati kralja naših planin

Triglav, o katerem poje Slavin:

„Oj Triglav, moj dom, kako si krasán,
kako me izvabljaš iz nizkih ravan
v poletni vročini na strme vrhé!“

Na Triglav vodi mnogo potov. Omenili smo že prej pot od Bohinjskega jezera čez Stare Fužine po Mostnici čez Grintavčevo planino, Velo polje, kjer je udobna kočá „Slovenskega planinskega društva“.

Največ potov vodi iz Mojstrane, katero smemo imenovati slovenski Sulden. Tudi mi se napotimo iz Mojstrane, da obiščemo kralja slovenskih gorá. Že ko se peljemo mimo Jerebikovca proti **Dovjem**, se nam pokaže Mojstranski kotel in tudi Triglav, ki se pa urno skrije za svoje nižje skalnate sosede.

Na Dovjem smo. Tu je nekaj dobrih gostilen za turiste, ki hodijo k Peričniku, čez Belco na Koroško, na Kepo ali na Rožico. Vendar je najboljše, da se napotimo v le $\frac{1}{4}$ ure oddaljeno Mojstrano, kjer se oglasimo v Šmercevi gostilni. Ondi dobimo tudi vodnika. Ko smo se nekoliko odpočili ter se pokrepčali z izborno pijačo in jedjo, se popoldne odpravimo na pot in sicer po najzanimivejši poti skozi „Vrata“. Mimo velikanskega poslopja tovarne za cement in kredo jo zavijemo v dolino Vrata, kjer gradi „Slovensko planinsko

društvo“ svoj hotel. Dolina je kake tri ure dolga in velezanimiva. Črna gora jo loči na vzhodu od Kota, na zahodu je pa omejena z zelo raztrganim in razritim grebenom. Ko smo hodili dobro uro, že začujemo Peričnik, o katerem smo pa že govorili, zato rej ga danes le mimogrede pozdravimo ter hitimo dalje, ker nas čaka še precej težavna in dolga pot, ki nas vodi skozi precej redke gozde in čez lepe travnike. Ko dospemo do lepe planinice, pokaže se nam nenadno prijazna **Aljaževa koča**, v kateri hočemo prenočevati. Vodnik pripravi vse potrebno, med tem si pa lahko ogledamo krasno dolino, ki je po trditvi mnogih veleturistov najlepša dolina na svetu, kakor je rekel Anglež Humphry Davy. Kako lepo je ob solnčnem zahodu v Vratih, skoro ni mogoče popisati. Zahajajoče solnce zlati strme in sive velikane, ki štrle koncem doline proti nebu.

Nepopisen je pogled, ko žare razriti in razbrazdani vrhovi Pihavca, Stenarja, Cmira, Rogice, Škrlatice, Kukove špice itd. ob zahodu solнца. A kmalu, ko poneha žar tudi na njih sivih glavah, zagrne temni mrak očaka Triglava s svojo odejo. Vendar se človeku ne mudi iti počivat. Hočemo si ogledati ta krasen kos zemlje ob svitu blede lune, ki ravno kuka tam izza sivih vrhov. Ni nam žal za malo spanja, ker čaroben je pogled po snežiščih, visokih robih in strmih stenah, ki se bleste v bledi mesečini. A končno nas premaga zaspanec, da si poiščemo zavetja v prav udobno urejeni koči, ker treba bode zgodaj zopet na noge.

Še migljajo zvezdice na nebu, ko se poslovimo od koče, vendar se na obronkih že zaznava nežen svit, ki

naznanja bližajočo se zoro. Po rdeče označeni stezi hitimo dalje in kmalu dospemo prav pod steno Triglava. Prvi hip smo v zadregi, misleči, da nam ta stena zapre pot in nas ne pusti dalje. Pa takoj sprevidimo, da pot niti posebno nevarna ni, pa tudi ne naporna. Kjer so bolj nevarna in nerodna mesta, so zabiti v steno železni klini. Okoli in okoli nas pa razveseljujejo slečevi (rododendronovi) grmiči s svojim ljubkim cvetjem. Molče lezemo dalje in dalje ter tihoma občudujemo Stvarnikova dela. Solnce se je povzpelo že precej visoko izza gora, ko pridemo do stene, ki je marsikakega turista začetnika navdala z grozo in trepetom, dokler ni nemško planinsko društvo dalo vklesati v steno precej zložne stopinje in zabiti držaje, kar odvrta vsako nevarnost. Oprijemaje se držajev kmalu priplezamo vrh stene in gremo dalje nekaj časa po samem melu; a kmalu nam zopet zapre pot druga stena, ki pa ni tako neprijazna. Konečno pridemo do Begunjskega vrha, kjer v zgodnjem poletju najdemo pogosto še dosti snega. Še nekaj časa korakamo polni navdušenja in slednjič dospemo na Kredarico (2500 m), kjer je leta 1896 postavilo „Slovensko planinsko društvo“ lepo in prostorno kočo, ki je preskrbljena z vsem, kar potrebuje razvajen turist. Po kratkem počitku in malem okrepčilu nastopimo pot, ker nestrpno nas žene srce na vrh. Skozi ozko škrbino pod Malim Triglavom jo mahnemo naprej in kmalu se vzpenjamo po strmi steni, v katero so radi varnosti zabiti železni klini ali pa je ob njej napeta žična vrv. Že smo na Malem Triglavu, kjer se nekoliko oddahnemo.

Nepopisen je občutek, ki ga naredi na nas orjaški Veliki Triglav! Njegove grozovito raztrgane in razorane stene pričajo, da je kljuboval že tisoč in tisoč nevihtam, ki niso zmogle vpogniti njegove sive glave, kakor ne morejo najljutejši sovragi uničiti Slovencev, ki bivajo v podnožju orjaka sivega Triglava.

Pobrinemo se dalje po ostrem grebenu, ki je osiguran z vrvjo, in pridemo do piramide. Brez vsake nevarnosti prispemo mimo Staničevega zavetišča na vrh Triglava 2864 m. Tu stoji železen „Aljažev stolp“, katerega občuduje vsak Triglavov gost, bodisi tudi najzagrizenejši sovražnik Slovencev. Srečen smemo imenovati trenotek, ko se je v mislih župnika na Dovjem, Jakoba Aljaža, porodila smela misel, vrhu Triglava postaviti železen stolp, ki tako vrlo služi turistom. Pripeti se često, da mora hribolazec z vrhunca visoke gore pobegniti pred hudim vetrom, dasi bi imel krasen užitek. Tega se sedaj na Triglavu ni bati. Ako nastane veter, vsedeš se v stolp in zložno ter nemoteno ogleduješ skozi okenca širni svet, kar tem lažje storiš, ker ti ves razgled pojasnuje Bernhardova triglavska panorama, ki je napeta ob steni okroglega stolpa.

No, pa danes je krasno tiho vreme; izkobacajmo se iz stolpa, kjer smo se nekoliko ohladili, da si nasitimo oko. Najspretnейše pero ni v stanu popisati vžitka, ki ga nam nudi ta krasni razgled. Človek sam ne ve, kam naj bi se obrnil. Ne ve, ali naj bi pogledal tja čez Karavanke in Dravsko dolino ter gledal, kako se gorovje polagoma znižuje, dokler ne zagleda Slavonskih gozdov, ki se polagoma poizgube tam daleč na modrem obzorju, ali naj

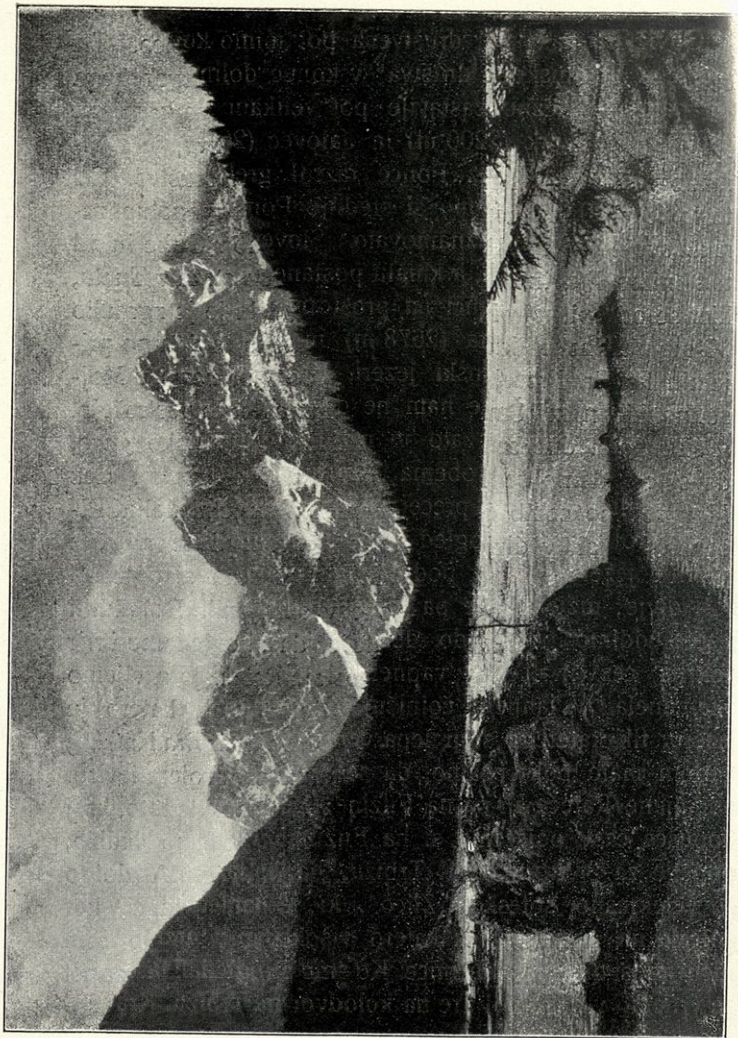
bi občudoval strme in razorane divje Dolomite, blesketajoče ledenike Marmolade in Sorapisa, ali širne napokane ledene poljane ter dolgi hrbet Visokih Tur. Kar mu obstane pogled na srebrno belem Velikem Kleku. Tam proti jugu se dviga valoviti Kras in naše oko hiti tja čez sinje morje do italške planjave, odkoder zopet pohiti nazaj v domače pokrajine, kjer opazi strmi Jálovci in mogočni Mangart. Ogleduje si Soško dolino in Trentske planine, v podnožju pa bregove tihega Bohinjskega jezera in veselega Blejskega jezera, odkoder pohiti v prijazno Savsko dolino in dalje proti Savinjskim planinam. Nemo bi človek zrl ure in ure ter se divil tej čarobni krasoti.

Kar nas vodnik opomni, da se je treba vrniti. Težko se ločimo od krasnih prizorov. Vrnili bi se lahko mimo Sedmerih jezer, kamor vodi pot pod Kanjevcem čez precej strmo škrbino in dolg skalovit jarek. Od Sedmerih jezer vodi pot mimo nadvojvode Ferdinanda koč in zadnjega jezera čez strmo steno k Savici, kjer smo se že mudili. A solnce se je že nagnilo, zato rej nočemo iti v dolino, temveč se napotimo z Malega Triglava po dobri stezi na Velo Polje, kjer je sredi začrnelih planinskih kočic postavilo „Slovensko planinsko društvo“ leta 1895 sicer leseno, a prav lepo in prostorno Vodnikovo koč. Tu se odpočijemo in prenočimo, da moremo še nekaj uric uživati planinsko krasoto ter se v jutro vrniti nazaj v dolino. Drugega dne jo mahnemo med Vrnarjem in Tolstcem po zložni stezi na Krmsko sedlo, odkoder gremo med strmimi stenami Rjavine in Draških vrhov v Zg. Krmo in od tod v Zg. Rádovino.

Lepa pot vodi s Triglava tudi čez Kredarico. Tri četrt ure od vrha je lepa Triglavsko kočarstvo „Slovenskega planinskega društva“. Na Kredarici je tudi lepa kapelica. Nižje doli, kakoli dve uri pod vrhom Triglava, je Dežmanova kočarstvo, last nemškega planinskega društva. Od te kočarstva pridemo do kamenitega kotla, ki popolno zasluži svoje ime Pekel. Skozi Pekel pridemo v Gube in od tod mimo Rjavine in Urbanove špice do steze v Tnalu, kjer se odcepi pot v Krmo. Pot skozi Kot, ki jo je zgradilo „Slov. planinsko društvo“, je prav zlozna in drži po prijetnih krajih. Precej utrujeni smo dospeli nazaj v Mojstrano, kjer nam v Šmercovi gostilni vrlo dobro postrežejo.

Drugega dne se odpravimo dalje v Kranjsko goru, da si ogledamo še Razor, Prisojnik, Mojstrovko. Čez Mojstrovsko sedlo (1616 m) vodi po prijetni dolini Pišenci pot ali v divjo Trento z izvirom Soče ali čez Luknjo (1779 m) v dolino Vrata. Ko smo si ogledali vse te krasote, katerih niti one v slavljenih Dolomitih ne prekose, se napotimo v Rateče, da si ogledamo izvir naše znanke Save Dolinke. S postaje Rateče jo zavijemo v prelepo dolinico Planico po dobri poti, katero je zgradilo „Slovensko planinsko društvo“ do izvira Nadiže; tako se namreč imenuje Sava Dolinka pri svojem izviru. Proti koncu doline pridemo na lepo zeleno planoto, kraj katere stoji mala sirarska kočarstvo, in že zagledamo Nadižo, ki veselo drvi svoje valčke čez skalovje. A dolgo se ne vesele veselega potovanja po lepi dolinici, ker kmalu jih pogoltne zemlja, kateri se izmuzajo šele v Podkorenskih bazarjih, kjer zagledajo zopet beli dan.

Zgornje Klanško jezero.

Od izvira nas vodi društvena pot mimo koče „Slovenskega planinskega društva“ v konec doline Planice, kjer nam navidezno zastavijo pot velikani Mojstrovka (2367 m), Travnik (2200 m) in Jalovec (2655 m). Končno jo udarimo čez Ponce razriti greben Mangartovega pogorja. Izberemo si srednjo Ponco. V začetku je steza, katero je zaznamovalo „Slovensko planinsko društvo“, precej strma, a kmalu postane bolj zložna. Ko dospemo po oni dolinici na prostoren vrh, zagledamo mogočni vrh Mangarta (2678 m) in v njegovem podnožju dve divni planinski jezeri, Klanški jezeri (Belopeški) imenovani. Srce nam ne da miru muditi se dlje časa na vrhu Ponce, zato jo mahnemo urnih korakov v dolino. Sredi med obema jezeroma, ki ležita v naročju strmih robov je precej visoka „Rudolfova skala“, raz katero je diven pogled na obe čarovito ležeči jezeri. Zgornje jezero leži tik pod Mangartovimi stenami in je bolj divje; nižje ležeče pa je bolj ljubko. Sredi nižjega jezera vidimo pod vodo debela z vejevjem, ki so pa pokrita čez in čez z vapneno skorjo, kakor bi bila okamenela. V lahnem čolniču se vozimo po ljubkem jezeru, tik katerega stoji lepa veranda, kjer se pred odhodom malo pokrepčamo, da se vrnemo ali v pol ure oddaljene Rateče ali pa na Fužine (Belo peč). Ako nam dopušča čas, poiščemo si na Fužinah voznika, ki nas popelje za 3 krone proti Trbižu, da si tam ogledamo še velekrasno sotesko „Žlico“, ki je izmed najlepših sotesk na svetu in čez katero visoko gori drži železnični most državne železnice. Ko smo si ogledali ta biser, se vrnemo v kake pol ure na kolodvor na Trbižu. Krasen

prizor s trbiškega kolodvora na Kraljevo goro, Mangart in Triglav obudi nam nepopisno hrepenenje po naši prelepi domovini in s prvim vlakom se vrnemo v kraljestvo velikana Triglava v našo divno **Gorenjsko**, kjer nam je preostalo še premnogo zanimivih stvari, ki si jih hočemo ogledati o priliki.

„Slovensko planinsko društvo.“

Pred desetimi leti so slovenski rodoljubi ustanovili „Slovensko planinsko društvo“, katerega namen je, pospeševati turizmo po lepih krasnih deželah. Naša brezbriznost je le predolgo dopuščala, da si je nemško društvo „Deutsch-österr. Alpenverein“ osvajalo kos za kosom naše prelepe domovine tako, da so se slovanski turisti čudili, ko so našli v slovenski deželi tako množico samonemških napisov. Odličen Čeh se ni mogel dovolj načuditi, ko je v srcu Slovenije našel samonemški napis kot kažipot k stolpu na ljubljanskem gradu, kateri napis še dandanes priča, kako je nemštvo zatirano na Kranjskem?! O nad vse pričakovanje uspešnem delovanju „Slovenskega planinskega društva“ bi radi pisali bolj obširno, a zavoljo pomanjkanja prostora nam ni mogoče, dasi je društvo izvršilo ogromno delo. Navesti hočemo podružnice na Gorenjskem, ki so: Kranjska, radovljjska, kranjskogorska in kamniška podružnica. Razven teh je še več drugih podružnic, izmed katerih je omenjati one v Pragi, ki je privabila toliko bratov Čehov v naše kraje.

Zatorej zakličemo ob desetletnici društva
živi, rasti in cveti!

Cenovnik voženj na Bledu.

Kraj	eno- dvo-		Kraj	eno- dvo-	
	vprežni voz			vprežni voz	
	K	K		K	K
Z Bleda v Lesce .	2—	4—	Iz Begunj-Poljič na		
— v Radovljico . .	2:40	4—	Brezje	2:40	4—
— v Begunje-Poljiče	3—	5—	— v Tržič	4—	7—
— v Kamnogorico .	4—	7—	Z Bleda na Boh. Belo	1:20	2—
— v Kropo	5—	8—	— v Štenge k 1. most.	3—	5—
— na Brezje	4—	7—	— v Štenge k 2. most.	4—	7—
— v Radoljno . . .	4—	7—	— v Boh. Bistrico .	7—	12—
— v Zgornje Gorje	2—	3—	— k B. jez. čez Bistr.	8—	14—
— v Spodnje „	1:60	2:40	— k B. jez. čez Sr.Vas	9—	15—
— v Zasip	1:60	2:40	— v Tržič	6:40	11—
— v Radoljno k slapu	2—	3—	— v Javornik . . .	4—	7—
— v Graben k For-			— na Savo-Jesenice	5—	8—
tunovi žagi	2—	3—	— na Dovje-Mojstran.	8—	14—
— v Rečico ok. jezera	2:40	4—	Iz Radovljice v Javor-		
— v Pokluko-brezno	2:40	4—	nik	4—	7—
Iz Lesec v Radovljico	1—	1:40	— na Savo-Jesenice	5—	8—
— v Begunje-Poljiče	1:20	2—	— na Dovje-Mojstran.	8—	14—
Iz Radovljice v Be-			— v Boh. Bistrico .	8—	14—
gunje-Poljiče . . .	1:60	2:40	— v Srednjo Vas .	9—	16—
— na Brezje	1:60	2:40	— k B. jez. čez Bistr.	9—	16—
— v Tržič	5—	8—	— k B. jez. čez Sr.Vas	10—	17—
— v Kamnogorico .	3:60	5:40	— v Kropo	3:60	5:40

Enovprežni voz na dan 12 K, dvovprežni voz na dan 20 K.

Vozniku je plačati za prenočevanje 3 ozir. 4 K.

Natančneje pove „Fijakarski red“.

Prospekte o Bledu pošilja „Zdraviliška komisija na Bledu“ brezplačno in poštnine prosto.

Cene za postrežčke v Ljubljani:

	K	v
Za pošiljatev pisma po mestu	—	10
” ” ” v predmestja	—	20
V mestno ali kranjsko hranilnico in zastavljalnico	—	40
Za prtljago v mestu in predmestjih, do 15 kg	—	40
” ” ” ” ” ” ” 50 ”	—	50
” ” ” ” ” ” ” nad 50 ” podogovoru		
Ako spremlja postrežček potnika in če vozi male kovčke in vzorce, na uro	—	40
za cel dan	2	50
Če opravlja tako delo z vozičkom na uro	—	50
” ” ” ” ” ” ” za cel dan	3	20
Če nese prtljago na kolodvor ali s kolodvora do 25 kg	—	40
za vsakih 50 ” več	—	20

Cena za izvozčke v Ljubljani:

I. V mestu in predmestjih, po dnevi in po noči:

za prvo četrt ure . . . . .
za vsako nadaljnjo četrt ure . . . . .

II. Za vožnjo s kolodvora ali na kolodvor:

a) po dnevu . . . . .
b) po noči . . . . .

Samec		Dvoupren- žni voz	
K	v	K	v
—	60	—	80
—	50	—	60
—	80	1	20
1	—	1	60

III. Na deželo po dogovoru.

Kolkovne lestvice.

I. Za menice.

čez 150	do 150	K	—	K	10	v
„ 300	„ 300	„	—	„	20	„
„ 600	„ 600	„	—	„	40	„
„ 900	„ 900	„	—	„	60	„
„ 1200	„ 1200	„	—	„	80	„
„ 1500	„ 1500	„	1	„	—	„
„ 1800	„ 1800	„	1	„	20	„
„ 2100	„ 2100	„	1	„	40	„
„ 2400	„ 2400	„	1	„	60	„
„ 2700	„ 2700	„	1	„	80	„
„ 3000	„ 3000	„	2	„	—	„
„ 6000	„ 6000	„	4	„	—	„
„ 9000	„ 9000	„	6	„	—	„

in tako dalje za vsakih 3000 kron
2 kroni več. Zneski pod 3000
kron računajo se za cele.

II. Za pisma.

čez 4	do 4	K	—	K	—	v
„ 40	„ 40	„	—	„	14	„
„ 80	„ 80	„	—	„	26	„
„ 120	„ 120	„	—	„	38	„
„ 200	„ 200	„	—	„	64	„
„ 400	„ 400	„	1	„	26	„
„ 600	„ 600	„	1	„	88	„
„ 800	„ 800	„	2	„	50	„
„ 1600	„ 1600	„	5	„	—	„
„ 2400	„ 2400	„	7	„	50	„
„ 3200	„ 3200	„	10	„	—	„
„ 4000	„ 4000	„	12	„	50	„
„ 4800	„ 4800	„	15	„	—	„

za vsakih 1600 kron 5 kron več
do 16.000 kron. Čez 16.000 kron
plačati je od vsakih 800 kron
2 kroni 50 vin. več.

III. Za pogodbe.

čez 20	do 20	K	—	K	14	v
„ 40	„ 40	„	—	„	26	„
„ 60	„ 60	„	—	„	38	„
„ 100	„ 100	„	—	„	64	„
„ 200	„ 200	„	1	„	26	„
„ 300	„ 300	„	1	„	88	„
„ 400	„ 400	„	2	„	50	„
„ 800	„ 800	„	5	„	—	„
„ 1200	„ 1200	„	7	„	50	„
„ 1600	„ 1600	„	10	„	—	„
„ 2000	„ 2000	„	12	„	50	„
„ 2400	„ 2400	„	15	„	—	„
„ 3200	„ 3200	„	20	„	—	„

za vsakih 800 kron 5 kron več
do 8000 kron. Čez 8000 kron
plačati je od vsakih 400 kron
2 kroni 50 vin. več.

Iv. Pr. Lampret * tiskarna v Kranju *

sprejema in izvršuje naročila za tisk
 vsakovrstnih tiskovin, kakor vsako-
 vrstne knjige in brošure, lična vabila,
 račune, kuverte, in pisemski papir,
 raznovrstne vizitnice v elegantnih
 škatljah, osmrtnice, poročna in zaročna
 naznanila, lepake v vseh tudi naj-
 večjih velikostih in sploh vsa v tiskar-
 sko stroko spadajoča dela.

Postrežba točna, izvršitev lična.

Cene nižje kot povsod drugod.

Tiska političen in gospodarski list
 „Gorenjec“, ki izhaja vsako soboto
 zvečer, „Letoviški list za Bled“ i. t. d.
 Zaloga šolskih tiskovin.

Restavracija Vinko Hudovernik v Radovljici

naznanja slavnemu potujočemu občinstvu,
da se ondi točijo izborna goriška, istri-
jansko, dolensko in štajarsko vino
ter priljubljeno budjeviško pivo.

Ob vsakem času se dobe ukusna mrzla
in gorka jedila.

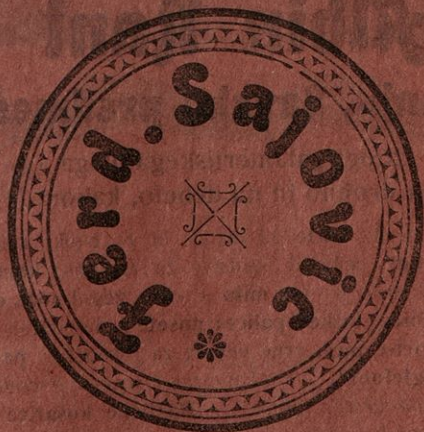
Postrežba točna. Cene nizke.

Dobi se tudi več sob za prenočišče.

Najstarejša in najbolje založena
tvrdka.

poprej C. Pleiweiss v Kranju
priporoča se slavnemu občinstvu pri nakupu
**manufakturnega
suknenega, platnenega
in posamenterijskega blaga**
kakor tudi
v to stroko spadajočih drobnin.
Jamči se za najtočnejšo in najsolidnejšo
postrežbo.

Albin Rant

v Kranju, Savsko predmestje

• Zaloga galanterijskega blaga •
na drobno in na debelo, kakor:

strune za gosli; karte za marjaš in za tarok; kalodont;
„Andropogon“, najboljšo sredstvo za rast las; kamen za
snaženje kuhinjske posode, milo s sovo; žepni noži, denar-
nice, tobačnice, taške; palice; pošete za lesotržce s štirimi
merami; šport-čepice, črne čepice za rokodelce; papir za
muhe „Tanglefoot“. *Vsakovrstne lesene in porcelanaste*
pipe. — *Vsakovrstne igrače.* — Različne košarice kakor
tudi vsakovrstno v to stroko spadajoče blago.

Otroške vozičke po 4.50 do 8 gld.

*Vseh vrst zobotrebci, ka-
kor: ribani, rezani, ugla-
jeni, okrogli in plošnati.
V sezoni tudi namizno
sadje in jedilne gobe (*Bo-
letus edulis*). Cene zmerne,
solidna in točna postrežba.
Vekoslav Sešek,
Sodraščica (Kranjsko).*

R. LANG

Ljubljana (Kolizej)

Tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohištva priporoča vsake vrste modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo po najnižjih cenah. Cenike s 300 podobami pošlje zastonj in poštneine prosto. Razpošiljanje točno.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoču svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,

jopic in plaščev za gospe

nepremočljivih havelokov

i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Sestano

Kavarna in

Švic

Ljub

Nad parkom „Tivoli“

Velik naračni park

Ža mnogobrojen poset prosi

z eh tujcev.

restavracija

arija

ana

Najlepša stran Ljubljane

Nad parkom ,Živoli'

Fric Novak, restavratni

Posluje že od leta 1891.
Garancijski fond črez 77.090 kron.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, ki ga posojilnica sama plačuje.

Posojila se dajejo na osebni kredit po 6% , na goli hipotekarni kredit po $5\frac{1}{4}\%$.

Urađuje se vsaki dan od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne izvzemši nedelje in praznike popoldne.

Poštnohranilnični račun št. 845.867.

Darovala je za dobrodelne in občekoristne namene že čez K 4800.—.

Stanje vlog črez 1,300.000 kron.
Skupno lastno premoženje črez 60.000 K.

Praktične in
cene žične
ograje.

Evgen Jvanc, Sodražica (Kranjsko)

Izdelovatelj žičnih pletenin in trgovina z lesenim blagom.

Priporoča slavnemu občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, preprežke v oknih in linah, za presejanje peska in krmoza i. t. d. Pocinkano jekleno žico z bodali za ograje gozdov, pašnikov i. t. d. Elastično-mrežaste modroce za postelje v raznih velikostih; vsakovrstne žične tkanine za stroje, mlina, okna, mesne silence i. t. d. po najnižji ceni.

Geniki na zahtevanje brezplačno.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8

GORICA

Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, dalmatinskih in istrskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne, postrežba poštena.

FERD. SEKOVANIČ

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom, likerji, delikatesami in prekajenim mesom.

Najboljše praške in kranjske šunke, gorenjsko sirovo maslo. — Lesna in nürnberska roba, srajce, nogavice za ženske in moške, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke, Kneippove sandale, kopalne čepice, slamnike in vse potrebščine za hribolazce.

Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla.

Restavracija

FERD. SEKOVANIČ

na Bledu

oddaja sobe in poskrbi z dobro in tečno hrano ter izbornimi pristnimi pijačami.

Solidna in točna postrežba.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Jvana Jax - a

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Česnik & Milavec

Ljubljana, Lingerjeve ulice

priporoča slavnemu občinstvu

svojo zalogo manufakturnega,
suknenega, platnenega in mod-
nega blaga.

Postrežba točna, cene najnižje.

Ivan Pretnar

trgovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki
na Bledu.

Filijalka deželnih pridelkov na Bohinjski
Bistrici.

Oddaja stanovanj za tujce, zlasti
za one z družinami.

Na razpolago je lep senčnat vrt z vsem
komfortom.

Josip Ažman

restavracija

Bled * Bohinjska Bistrica

Na razpolago so p. n. tujeem snažna in cena **prenočišča** na Bledu in v Bohinjski Bistrici. — Postrežba točna in solidna. Cene nizke.

Koncesijonirani omnibus odhaja iz Bohinjske Bistrice (restavracija Ažman) vsaki dan ob 5:45 uri zjutraj in prihaja na postajo Lesce dopoldne ob 8:30 uri. — Odhaja iz Lesce popoldne ob 3:15 uri in pride v Bohinjsko Bistrico (restavracija Ažman) ob 6. uri popoldne. Eno- in dvovprežni vozovi (landaver), kakor tudi drugi omnibus za 10 oseb se na zahtevanje lahko vsaki čas naroče na Bledu in na Bistrici (restavracija Ažman). — **Tarifa** posameznih postaj: Iz Lesce na Bled (daljava 6 km) in nazaj 50 vin. brez prtljage. Z Bleda na Boh. Belo (6 km) in nazaj 50 vin. brez prtljage. Z Boh. Bele do Nomena (10 km) in nazaj 80 vin. brez prtljage. Iz Nomena do Boh. Bistrice (5 km) in nazaj 40 vin. brez prtljage.

Ivan Bonač

Selenburgove

ulice 5+6

Ljubljana

Knafllove

ulice št. 2

Velika renomirana knjigoveznica

opremljena z najnovejšimi stroji in izurjenim osebjem. Izdelovanje koledarjev, zapisnikov, reklamnih zrcal i. t. d. — Vezava knjig v navadni, kakor najfinejši opremi. Za šolske knjižnice posebno trpežna vezava po najnižjih cenah. Vezava hranilničnih in posojilničnih vložnih knjižnic v celo ali pol-platno z zlatim ali črnim napisom. Izredno nizke cene. Uzorci na zahtevo. Krasne reklamne table. Vzorce v moji pisarni na ogled.

Kartonažna tovarna

z električno silo.

„Export.“

Specijalitete: Zaklopnice v vseh velikostih in barvah s tiskom ali brez tiska.

Okrogle prešane škatle, kartončke za 5, 10, 20 gr čaja vedno v zalogi. Vzorce in cenik brezplačno.

Papir en gros & detail.

Velika zaloga vsakovrstnega pisarniskega in papirnatega blaga. — Papirnaté vreče. — Fini kancelijski papir po nizkih cenah. Zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Meloda Hartmutovega, fabrikata.

— Saljive zalepke za ljubavno pošto. Cena 100 kom. 3 K.

Nizke cene. Točna postrežba.

L. Schwentner

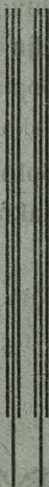

Knjigotržec in založnik

Ljubljana, Dvorski trg 3

Priporoča svojo bogato
zalogo knjig, muzikalij
in umetnin. — Nadalje
v veliki izberi krasne
„Photochrom“-slike
raznih krajev Gorenjske,
razglednice, zemljevide,
zbornike i. t. d.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

 4 %

brez odbitka novega rentnega davka, katerega
plačuje iz lastnega,
dovoljuje posojila na 5 % obresti in na amortiza-
cijo v 36 letih, tako da n. pr. dolžnik v teku 36 let
popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred,
ako plačuje hranilnici vsakega pol leta po 3 krone.
Splošni rezervni zaklad 75.700 K. Posebni rezervni
zaklad za kurzne razlike pri vrednostnih papirjih
19.590 K.

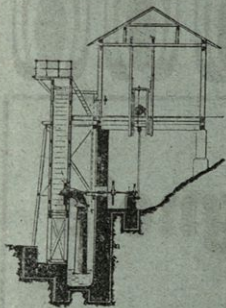
Koncem meseca oktobra 1903. iznaša stanje hranilnih
vlog 3,127.456·23 kron, stanje hipotečnih posojil
1,951.741·52 kron.

G. TÖNNIES

Ljubljana

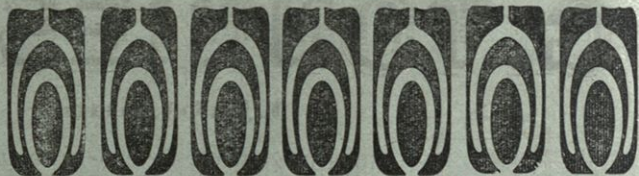
tovarna za stroje, železo- in kovino-
livarna priporoča kot posebnost
žage in vse stroje za obdelo-
vanje lesa, **Francis-turbine** oso-
bito za žagine naprave, zvezane
neposredno z vrtilom, **sesalno-
generatorski plinski motori**,
najcenejša gonilna sila 1 do 3 vinarje za konjsko silo
na uro.

J. & A. Majdič

Trata pri Škofji Loki

Zaloga specerijskega blaga, žita, deželnih
pridelkov, pravega laškega in istrijanskega
brinja, suhe češplje, fige za žganje kuhati,
kakor tudi različna travna in deteljna se-
mena, zanesljiva brez predenice.

Ob času kupuje se tudi po najvišji ceni
fižol, deteljno seme, suhe jedilne gobe, zelod
ter smrekovi in borovi storži v večji mno-
žini (cele vagone).

Av gust Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga namiznih in nastrop-

nih svetilk, najnovejše vrste po nizkih

cenah.

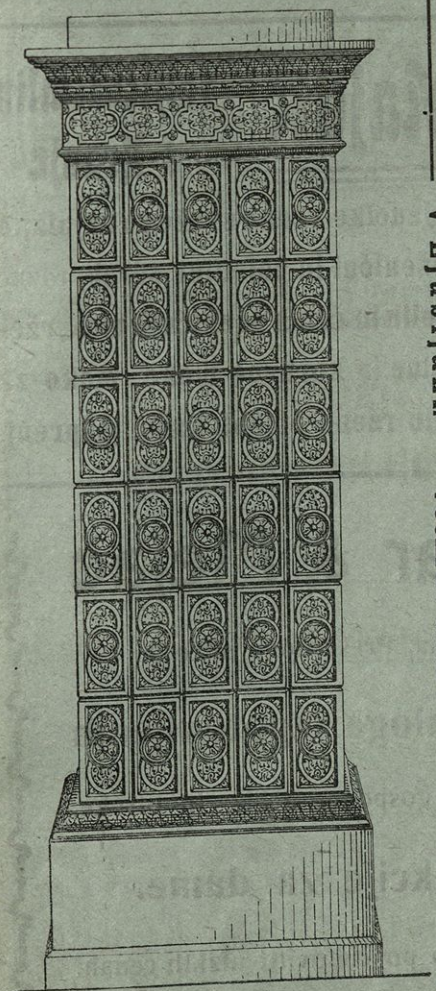
Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli,
kakor
tudi kipe,

vaze in druge glinaste izdelke v vseh
barvah, trpežne in cene priporočā prva in
največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Av gust Dreise

v Ljubljani. — Večkrat odlikovano.

Vinko Majdič

Valjični mlin v Kranju

izdeluje mlevske izdelke, vedno sveže po najnižjih cenah, in sicer: pšenični in polentni zdrob, razne vrste najfinejših belih in črnih pšeničnih mok, ržene, ajdove, polentne in koruzne moke, moko za krmo, pšenične in ržene otrobi, kašo, ješprenj.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Velika zaloga izgotovljenih
oblek za gospode, dečke in otroke.

Konfekcije za dame.

Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Cenovniki se razpošiljajo zastonj in poštuine prosto.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Ljubljani

uraduje razven nedelj in praznikov, vsak dan od 8. do
12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne na
**Kongresnem trgu št. 15 nasproti nunske
cerkve.**

Hranilne vloge se obrestujejo na vložne knjižice
po $4\frac{1}{2}\%$

**takoj od dne vloge pa do dne dviga, tako
da vlagatelj ne izgubi nič na obrestih,**

ako po 1. ali 15. vsakega meseca vloži ali pred 1. ali
15. vsakega meseca dvigne. Koncem leta se pripišejo
obresti glavnici. Rentni davek plačuje zavod iz last-
nega. Na razpolago so položnice c. kr. poštno-hranilnič-
nega urada.

Posojuje se na osebni kredit s poroštvom, eskomptirajo
se trgovske menice. Trgovcem in podjetnikom se da-
jejo v odprtem računu denarna sredstva proti poroštvu
ali zemljeknjižnemu zavarovanju na razpolago. Na
vrednostne papirje se dajejo predujmi.

Zadruga obstoja že četrto leto ter šteje čez 300 članov,
kateri jamčijo vsled neomejene zaveze s celim svojim
premoženjem za združne dolžnosti. Denarni promet
je znašal v letu 1902 čez K 11,000.000.—, stanje hra-
nilnih vlog 31. dec. 1902 čez K 1,000.000.—.

Zadruga je član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Leon Lavrič

v ŠKOFJI LOKI na spodnjem trgu

TRGOVINA S ŠPECERIJSKIM BLAGOM

Prodaja usnja iz lastne strojarije na drobno in na debelo

Tovarniška zaloga podplatov ter raznovrstnih
potrebščin za čevljarje

TRAFIKA.

Josip Vodnik

**Čovarna kisovega cveta in
vinskega kisa ter trgovina
z vinom** =====

===== **Šiška pri Ljubljani.** =====

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici šte. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

raznovrstnih oblek

za gospode,
uradniških uni-
form, salonskih,
turistiških in
kolesarskih
oblek, havelo-

kov, površnikov
in zimskih su-
kenj. Različno
blago, in sicer
najmoderneje je
vedno v zalogi.

Knjigovez

Vilj. Požgaj

v Kranju, glavni trg 132

se priporoča slavnemu občinstvu
za lično, trpežno in ceno

vezanje
vsakovrstnih knjig.

Poleg temeljite strokovne iz-
obrazbe imam tudi knjigoveznico,
preskrbljeno z vsemi potrebnimi
stroji in pripravami, in mi je tako
mogoče izvršiti

vsaj najfinejša dela

kakor: mape za diplome in ad-
rese, moderne krasne vezave
revij, misalov, brevirjev, molit-
venikov i. dr.

Izdelujem tudi različna

**umetna galanterijska
dela.**

L. Fürsager, Radovljica

„Pri Primožu“

Trgovina manufakturnega, špecerijskega in materialnega blaga, lišpa (Aufputz) in raznih potrebščin za šivilje in krojače, perila i. t. d.

Zaloga umetnih vencev, šopkov in trakov za vence, okraskov za rakve.

Šipe, kit in vsakovrstno stekleno in porcelanasto blago, okviri za podobe, svetilke. Zaloga oljnatih in suhih barv, lakov, čopičev i. t. d.

V podružnici „Pri Blažku“

zaloga špecerijskega blaga, moke in žita, šolskih potrebščin, sladkarij in igrač.

Dobra postrežba! Nizke cene!

Marija Pollak

v Kranju

Glavni trg št. 130, na voglu.

C. kr. glavna zaloga tobaka in zraven spadajočih stvari, kakor cevke za svalčice in smodke, papirčki in cevke (Hülsen) za svalčice; prodaja kolekov, poštnih vrednosti, pisemskega papirja in kuvert ter različnih razglednic.

Zraven **prodajalna usnja**, raznovrstnega **obuvala**, čevljarkega **orodja** in v to stroko spadajočih potrebščin
priporoča

vsakovrstno usnje domačega in najboljšega tovarniškega izdelka, kakor različno vrhnje usnje in mnogo vrst podplatov iz najglasovitejših tovarov na drobno in na debelo; velika izber vrhnih delov (na pol izdelanih) čevljev (Schuh-Oberteile) iz različnega usnja za najfinejše, kakor tudi za najmočnejše čevlje vsake velikosti za moške in ženske.

Velika zaloga raznovrstnih **izdelanih čevljev** najcenejših do najfinejših v vseh velikostih od najmanjših otročjih do največjih moških z različnimi faconami iz raznobarnega usnja, sukna, platna i. t. d.; visokih čizem za zavezanje, štiflet, čevljev na gumbce; hladnih nizkih čevljev za poletje, kakor opanke, sandale, salonske čevlje i. t. d. ravnotako prav gorkih zimskih za vzunaj in različnobarnih za doma z raznovrstnimi podplati ter klobučinasto ali kožuhovinasto podlogo. — Nadalje: gumi-galošen in sicer najboljših ruskih ali pa cenejših dunajskih, kakor tudi telovadnih čevljev.

Raznovrstnobarnega mazila in lakov, trakov in usnjatih jermenov, več vrst vložnih podplatov, lesov za škornje, čizme in štiflete, razpenjačev za čevlje in sploh vseh za obuvala potrebnih stvari. Ravnotako tudi vseh v čevljarstvo stroko spadajočih potrebščin in orodja, kakor kopita, platno, gumicuge, štrufne, različne rinčice in gumbce, žeblice in štifte za podkovanje, lesene cveke, pop, dreto, smolo, šetine i. t. d. i. t. d.

Franc Stupica

trgovec z železnino in špecerijskim blagom
v Ljubljani, na Marije Terezije cesti 1

zraven Ančnikovega skladišča za žito

ima veliko zalogo vseh v železnino spadajočih, reči, kakor: kovanje za hiše, za stavbe, bišno in kuhinjsko orodje, štedilnih ognjišč (šparherdov) ter fino pozlačenih nagrobnih križev. — Dobe se v veliki izbiri: različne mlatilnice, slamoreznice, čistilnice ali pajklni, mlini za sadje in grozdje, preše za sadje in grozdje, plugi stajarski, jekleni plugi, bakreni kotli za zganje kuhati, škropilniki za gnojnico, okrogle žage (cirkularne žage), nakovi (Amboss), privijaki, stroji za vrtati, stroji za čreslo mlatiti.

Najboljše stajarsko železo.

Vsakovrstno mizarско, tesarsko in ključavničarsko orodje. Vodne in druge žage. Traverze in dobro ohranjene železnične šine za oboke. Sesalke (pumpe) za vodo, trombe za vino in gnojico, bakrena, cinkasta in pocinkana pločevina. Vliti kotli po nizki ceni, vage in peči. Najfinejši roman- in portland-cement za stavbe in strešni klej (Dachpappe). Storje za strop obijati, pinzelne, sploh vse za stavbe potrebno. Nadalje rižove korenine za krtače, črni in beli fibris, furnir i. t. d. Storje za vozove in plahte.

Velika zaloga različnega, zanesljivo najboljšega špecerijskega blaga.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pod Trančo št 1

priporoča svojo veliko zalogo **očal, gledaliških kukal in daljnogledov**, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Vsakovrstna popravila se točno in ceno izvršujejo.

Zaloga fotografičnih aparatov in potrebščin.

— Električne žepne svetilke vedno v zalogi. —

Anton Pezdič

„pri Posaveu“

Otoče pri Podnartu

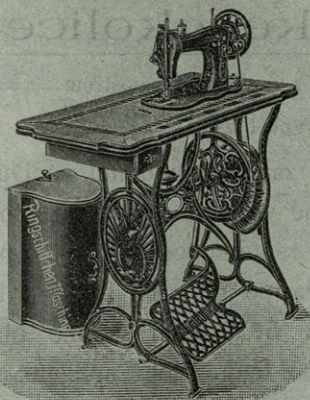
5 minut hoda od železn. postaje Otoče
priporočā

☞ svojo gostilno ☞

u kateri toči pristna vina ter dobro pivo.
Dobe se tudi okusna, tečna, mrzla in
gorka jedila.

Ža tujce zračna prenočišča.

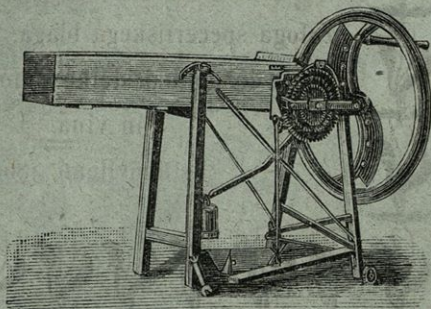
Priporočam slavnemu občinstvu vsakovrstna ključaničarska dela. Vsake vrste okove za okna in vrata, štedilna ognjišča s pečnicami in iz pločevine za prenesti, prevzamem vsa postavljanja štedilnih ognjišč. Imam v zalogi vsakovrstne šivalne stroje za šivilje in krojače. Vsake vrste slamo-reznice, mlatilnice, mline in vitle, vsake vrste kuhinjske posode, vlite kotle, nagrobne križe, vodne žage, pile, mizarско orodje, železje za vodnjake in vsakovrstno železo za kovače; traverze za oboke in vsakovrstne vlite peči

IVAN SARTORI

**Ključaničarstvo in
trgovina
z železnino**

v RADOVLJICI, Gorenjsko.

Stroji se prodajajo po tovarniških cenah. Vsaki stroj se doma najprej poskusi. Jamči se eno leto.

Kmetska posojilnica ljubljske okolice

==== registrovana zadruga z neomejenim poroštvom ====

v Ljubljani

v lastnem novozgrajenem zadružnem domu na Dunajski cesti obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}$ od sto ter plačuje sama za vložnike rentni davek. Posojuje pa na varna mesta, na zemljišča po $5\frac{1}{4}$ od sto. — Proti amortizaciji od 1% pa po 5%, tedaj skupno plačilo 6% ter se dolg uniči v 35. letih. Vloge sprejemajo se od vsacega od 8.—12. ure dopoldne v zadružni pisarni.

Franc Dolenc, Edvard Dolenz
imetnik =====

===== **KRANJ** =====

Filijalka v Škofji Loki.

Zaloga špecerijskega blaga, špirta, žganja in deželnih pridelkov, moke, cementa
in vina.

Ustanovljeno 1860.

KAROL FLORIAN

trgovina s knjigami, galanterijskim blagom, muzikalijami in
godbenim orodjem

v Kranju, glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo pisalnega orodja, šolskih
in drugih knjig, vsakovrstnega papirja, kuvert, po-
setnic (vizitnic) in galanterijskega blaga.

Tudi sem preskrbel veliko zalogo **godbenega orodja**
in strun ter prodajam vse po najnižji ceni.

Gospodom učiteljem in prekupovalcem pri šolskih
knjigah deset odstotkov popusta.

Prva in najboljša izdelovalnica pristnih **kranjskih**
klobas i. t. d.

Ivan Troha (preje Globočnik)

v Kropi (Kranjsko)

se najuljudneje priporoča.

Jvan Mencinger

restavracija in mesarija
Bohinjska Bistrica

tik mostu na potu proti jezeru.

Lepa prenočišča za tujce, snažne in zračne sobe
so p. n. tujcem vedno na razpolago.

Cene primerne!

Postrežba točna!

Hotel _____
_____ Štemarje
v Škofji Loki (Gorenjsko)

Celo leto na razpolago, Sobe od K 1.20
naprej. Vozi potovalce v okolico po
tarifnih cenah. — Letovišče. — Vrt.
— Znano dobra kuhinja in vina —
_____ Cene zmerne. _____

R. Daneu, posestnica.

Konrad Pecher
v Škofji Loki

trgovina s špecerijskim blagom

in prodaja smokev (fig), brinja za žganje
kuhati in raznega vsakovrstnega blaga.

Ustanovljeno l. 1842.

Električni obrat.

Telefon št. 154.

**Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov**

Brata Eberl v Ljubljani

Prodajalna in komptoar

Miklošičeva cesta št. 6

Velika izber dr. Schönfeldovih barv v tubah za akademične slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja, prašnega olja i. t. d.

Cene nizke, točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1842.

Električni obrat.

Telefon št. 154.

**Tovarna oljnatih barv,
firneža in lakov**

Brata Eberl v Ljubljani

Slikarja napisov, lakirarja, stavbinska in pohištvena
pleskarja.

Delavnica: Igriške ulice št. 8.

Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6

Priporočava se sl. občinstvu za vsa v najino stroko
spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznano re-
elno in fino po najnižjih cenah.

I. največja eksportna slaščičarna na Gorenjskem

Emil Brandt, slaščičar, Kranj

priporoča

prekupovalcem bogato zalogo vsakovrstnega slaščičarskega blaga pod najugodnejimi pogoji.

Pošilja se z vsakdanjo pošto. Prekupovalci dobe po dogovoru primeren popust.

Kavarna Avstrija, Ljubljana

Resljeva in Sv. Petra cesta

se priporoča cenjenemu občinstvu iz mesta in dežele za mnogobrojen poset. Gostom so na razpolago razni slovenski, nemški in hrvaški časopisi, velika izber ilustriranih listov.

Za uporabo služita tudi dva biljarda popolnoma novega ameriškega sistema, na Kranjskem take vrste prvi. Solidna postrežba!

Šmarna gora (675 m, eno uro hoda).

Postaja Vižmarje pri Ljubljani. — Najlepši izlet za malo turistiko. — Krasni razgledi na vse strani. — Izletnikom se priporoča stara, znana gostilna pri **Koširjevem dvoru v Tacnu pod Šmarno goro.** — Za večje družbe se prosi poprej naročila.

NB. V dovoljenem času, vsaki dan sveže ribe, kakor sulci, postrvi, ščuke, meneki i. t. d.

Ivan Jagodic

**slikar in fotograf
v Kranju (stara pošta)**

naznanja slavnemu občinstvu, da sprejema
vsa v to stroko spadajoča naročila vsaki
dan in pri vsakem vremenu ter ista solidno
in točno izvršuje. Posebno tudi priporoča
povečane slike do naravne velikosti v
raznih barvah in primerno nizkih cenah.

Kavarna K. Jäger v Kranju

---

ustanovljena l. 1876 od sedanjega lastnika, je sredi glavnega trga, ima prostorne, svetle prostore, ki so ponoči razsvetljeni z električno lučjo. — Velika izber slovenskih, nemških in ilustrovanih listov.

Najmodernejši biljard.

Velika izber izvrstnih pijač (pristni konjak), malinovo žganje in encijan, garantirano pristni s Tirolskega, malinov sok iz gorenjskih gorkih malin, velika zaloga vina v steklenicah in šampanjca.

Solidna postrežba.

G. Budkovič

v Bohinjski Bistrici

**zaloga špecerijskega blaga,
železnine, porcelana i. t. d.**

se priporoča kupujočemu občinstvu v mnogo-
brojen obisk.

Cene nizke, dobra postrežba.

Narodna gostilna J. Peternel, Bled

Dobiva se vedno prav dobro prenočišče.
12 sob za tujce. — Prav dobra kuhinja.
Najboljša dolenjska in istrska vina ter
prve vrste budjeviško pivo. — Štacija
„I. zveze slovenskih kolesarjev“. — Obrt
izvršuje lastnik sam ter se najuljudneje
priporoča.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem slučaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! — Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjima odlikovanji. in sicer: **S l. počastno diplomo za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Kranj

tik župnijske
cerkve

M. Pirc

**Trgovina z meša-
nim blagom**

Prilporoča svojo veliko zalogo
raznovrstnih tkanin, zlasti do-
mačega platna i. t. d.

Obenem opozarja na svojo
barvarijo

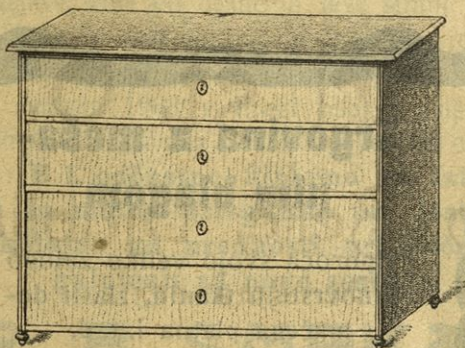
v Kranju, Savsko pred-
mestje št. 27.

Filip Fajdiga

LJUBLJANA

Prešernove ulice šte. 30

zaloga pohištva i. t. d.

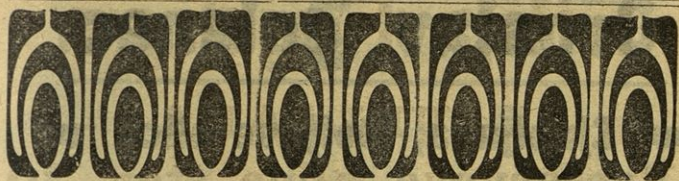

Vsakovrstne omare s predali, tudi visoke iz trdega in mehkega lesa, postelje, stoli, modroci in sploh vse, kar se v tej stroki potrebuje.

Cene nizke, blago dobro!

Postrežba solidna!

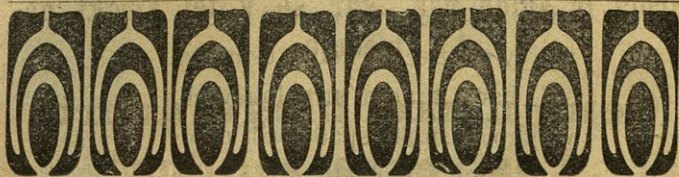

! Gostilna ! pri št. 6.

Ivan Belič, Ljubljana
Dunajska cesta.

Stara, dobro obiskana gostilna, kjer se točijo vsakovrstna pristna vina, dobe se ukusna gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Cene zelo nizke, postrežba točna.

Droslav Dolenec

 Ljubljana, Wolfove ulice

priporoča svojo veliko zalogo

različnih planinskih likerjev,
sveč

medu i. t. d.

Dobro blago! Zočna postrežba!

Oblak & Molinaro
Škofja Loka

 Trgovina z železom

Priporočata se slavnemu občinstvu v nakupovanje raznega železa, pločevine, žice, žičnikov, cementa, šip, barv, firneža in sploh vseh, v njihovo stroko spadajočih predmetov.

: : : : metov. : : : :

Velika zaloga šivalnih in
slamoreznih strojev

Saunig & Dekleva

V Gorici

Ulica Municipio št. 1

Dvokolesa vsake vrste.

HINKO HIENG

„Pri planinskem Janezu“

v Ljubljani, sv. Petra cesta, Mayerjeva palača

Priporoča različne

likerje

zlasti za turiste,

dalje najraznovrstnejše delikatese i. t. d.

Zajutrkovalnica.

IVAN RUS, BLED

krojaški mojster in trgovina z raznim blagom

priporoča svojo krasno zalogo perila, turistovskih in kolesarskih oblek, kravat, slamnikov in čepic.

Zlasti opozarja na nepremočljive lodnaste obleke, suknje in nahrbtnike za turiste.

Zaloga koles in potrebščin za kolesarje.

GORENJCI!

Razširjajte svoj edini list „Gorenjca“. — Zahtevajte ga v vseh hotelih, kavarnah in gostilnah!

Vse v tej brošurici označene tvrdke naj se blagovolijo podpirati in naj se pri nakupu ali ob potrebi izvoli nanje jemati ozir.

